

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto X.

Ljubljana, 31. marca 1938.

Štev. 13.

Težava je v tem, da misli večina ljudi s svojimi upi, s svojimi strahom, s svojimi željami — rajši kakor s svojim razumom.

Walter Duranty,
ameriški publicist

Danes:

Tragični 12. februar

Prvo verodostojno poročilo
o dramatskem sestanku v Berchtesgadnu
(Gl. str. 4)

»DRUŽINSKI TEDNIK« izhaja vsak četrtek. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Gregorčičeva ul. 27/III, Telefon št. 33-32. Poštni predal št. 345. Račun Poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393. — NAROČNINA: za 1/4 leta 20 din, 1/2 leta 40 din, 1/1 leta 80 din. V Italiji na leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki 2 1/2 dolarja. Naročnino je treba plačati vnaprej. ROKOPISOV ne vračamo, nefrankiranih dopisov ne sprejemamo, za odgovore je priložiti za 3 dinarje znamk. — CENA OGLASOV: med besedilom stane vsaka enostolpna petinpa vrstica ali njen prostor (višina 3 milimetre in širina 55 milimetrov) din 7.—, Med oglasi stane vsaka petinpa vrstica din 4'50.—. Notice: — vsaka beseda din 2'—, Mail oglasi: vsaka beseda din 0'50.—. Oglasi davek povsod še posebej. Pri večkratnem naročilu primeren popust.

ŽALOSTNI ČASI

NAPISAL
ANDRÉ MAUROIS

Nekateri ljudje pravijo: »Čas, ki v njem živimo, je veličasten. Res je, da ima svoje nevarnosti — toda ali ni mar človek ustvarjen za nevarnosti? In ali je svet poznal kdaj zanimivejša leta od teh zadnjih tridesetih let? Samo pomislimo, da smo bili priče in udeleženci vojne, ki je temeljite preoblikovala zemljevid Evrope kakor poprej cela stolletja bojev; da nismo doživeli samo ene revolucije kakor ljudje ob koncu XVIII. stoletja, ampak tri, štiri, da, deset revolucij; da bomo zaradi napredka letalstva priče popolnega prevrta v umetnosti bojevanja in zaradi spopolnive radia, zvočnikov in vsch drugih novih propagandnih pripomočkov v umetnosti vladanja; da izvemo vsako jutro, ko razgrne mo časopis, več novic, kakor so jih izvedeli naši dedi v štiridesetih letih, če so živeli med leti 1870. in 1910. Vse to je neznansko zanimivo in ne bi za noben denar — tudi če bi mogli — menjali z našimi predniki, ki so tako mirno živeli ljavan — in tudi ne z našimi vnuki, ki se bodo rodili po preteku sedanjega velikega časa.«

Priznam, da poslušam takšno govorjenje samo z grozo v srcu in da za svojo osebo bridko, a zaman obžalujem, da sem se rodil v tej prevarni dobi. Da, vroče hrepenim nazaj po času, ko je mož, ki je vse svoje življenje garal, lahko naposled dejal: »V starosti se bom oddahnil.« Hrepenim po času, ko niso hiše, ki si jo zgradil, nikoli ogrožali letalci, hrepenim po liših dneh, ko se je mogel govornik, ki je hotel razbičati strasti množice, obrniti kvečjemu do dveh tisoč poslušalcev, ker za več njegov glas ni zalegel. Zelim si nazaj čas mirnih in praznih jutur, ko časopisi še niso prinašali drugih novic kakor poročila, kako drevje cvete in kako se lastovke poslavljajo. Zalujem za svobodo in za mirom. Ne morem niti več verjeti, da je hrušč in trušč današnjega časa res zanimiv. Tako sem sit klanja in grozot, vsch teh neščelih govoranc in laži, da me med vsemi temi neizmernimi katastrofami morejo ganiti samo še liste skromne, pa pristne malenkosti, ki so v onih srečnih dneh mogle presunjati ljudi.

»Ni mogoče!« boste rekli, »niste še dočakali starosti, pa že trobite v starčevski rog? Ali hvalite preteklost, ker ste bili takrat sami mladi? Ali nimate nikakršnega smisla za trpki čar nevarnosti našega časa?« Na to odgovorim, da sem pogosto skušal izraziti poezijo našega časa, a da ima tudi človeška potreba po spremembi svoje meje; da smo te meje dosegli; da potrebujemo zdaj nekaj desettelj, da prebavimo izume naših učenjakov in jih poščno izkoristimo; da utegne negotovost imeti svoj čar, nikakor pa ne gotovost velike nesreče; da preživlja človeštvo prehodne dobe in dobe ravnosti, in da imam rajši ravnotežje. Na to mi boste odgovorili, da je moje obžalovanje jalovo, ker so me bogovi pač poslali na zemljo v prehodni dobi. Že res; toda prav je, da ne dodajamo neizogibni nesreči še romantične želje, da bi bili priče, kako se bo prepredljiva katastrofa zgrnila na nas. Vrnj nam, o Gospod, naša mirna jutra, naše enolične, prazne dni in našo lahkomišno veselost!

RAZGLED PO SVETU

»INDIREKTNI« NAPAD NA ČSR

Ker bi bil oborožen napad na Češkoslovaško preveč tvegan, so se Nemci odločili za politiko »trojanskega konja«. Pri tem jim krepko sekundira slovaški pater Hlinka

V Ljubljani 30. marca

V četrtek je govoril Chamberlain. Od njegovega govora je bilo skorajda odvisno, ali bomo imeli v doglednem času novo evropsko vojno ali ne. Chamberlainov govor je srečno minil: vojne še ne bo.

Nekateri so upali, da se bo predsednik angleške vlade odkrito izrekel za pomoč Češki, ako bi jo Nemci napadli. Ti optimisti so razočarani. Drugi spet — Nemci — so se bali, da ne bi šel Chamberlain predalec naproti Franciji in njeni srednjeevropski zaveznici; ti danes (vsaj na videz) triumfirajo. Oboji po krivem.

Kajti: zahtevati od Chamberlaina, da bo svojo tradicionalno cincarsko politiko obrnil kar za 180° in jamčil z dejanjem nekaj, česar še pred 14 dnevi niti z besedami ni maral — takšna zahteva je absurd. Kdor tako misli, velja zanj Durantyjev izrek, ki ga prinašamo na čelu današnje številke.

Chamberlain je dejal: »Ne moremo se formalno obvezati, da pojedemo avtomatsko in brezpogojno v vojno za obrambo države (ČSR), kjer naši življenjski interesi niso neposredno ogroženi. Toda če pride do vojne, se ne bo mogla omejiti zgolj na države, ki so se obvezale, da bodo druga drugi pomagale... Interesi Francije in Velike Britanije so tesno zvezani med seboj. Zato smo pripravljene izpolniti svoje obveznosti in se boriti za obrambo Francije in Belgije, če ju kdo neizzvan napade.«

»Vojni zapletljaj v Srednji in Vzhodni Evropi,« je še poudaril Chamberlain, »bi najbrže pri prič potegnili Anglijo na strani Francije v konflikt.«

Te besede pomenijo skoraj isto kakor formalna obljuba, da bo Anglija prihitela Češki na pomoč, če bi jo Berlin napadel. Na tem »skoraj« temelji vsa angleška politika zadnjega stoletja, zato tudi zdaj ni šlo brez njega. Samo da je to pot — hvala Bogu! — spranja v priprtih vratih mnogo ožja, kakor je bila zadnjih 20 let; predvsem mnogo ožja kakor pri siru Edwardu Greyu leta 1914. Zato Nemci nimajo vzroka za triumf, Čehi pa ne za obup.

Voditelji tretjega rajha najboljše vedo, da ČSR ni Avstrija. Zato je smel Goering mirne vesti izjaviti, da Nemčija ne misli na napad na Češkoslovaško, ne da bi se bil s tem kakor koli pregrešil zoper vse-nemško poslanstvo Velike Nemčije.

Napad na ČSR je namreč lahko tudi indirekten. In ta je — prav zato, ker je zakrinkan — še dosti nevarnejši. Zato ker takrat ne bi bilo nujno, da stopijo pogodbe v veljavo; in zato, ker bi svetovna javnost kaj lahko prezrla pomen takšne indirektnosti — ko bi se je zavedela, bi bilo pa že prepozno.

Potrebno si je ogledati možnost takšnega indirektnega napada. Izvršil bi se (ali bolje: izvršuje se že) natanko po avstrijskem vzorcu. Takole:

Hitler izjavlja v Londonu, Parizu in Pragi, da mu gre zgolj za miroljubno ureditev sudetskega vprašanja. Hkrati z njim izjavlja njegov sudetski zaupnik Henlein v Pragi, da ne misli na nasilen razplet sudetskega problema, ne na solucijo zunaj sedanjih mej; zahteva »le« avtonomijo. Prvi namen takšne politike je osamitev tako imenovanih sudetskih aktivistov (t. j. pristašev sodelovanja s praško vlado) in vpoklic

Dr. Milan Hodža,

predsednik češkoslovaške vlade, je v ponedeljek govoril po radiu. Izjavil je, da bo češkoslovaška republika prostovoljno razširila manjšinske pravice (kakor jih postopno že vsa zadnja leta v čedalje večjem obsegu koncedira), in odločno poudaril, da si ne bo dala od zunaj po nikomer ničesar diktirati.

Konrad Henlein,

voditelj sudetske nemške stranke in nekak Hitlerjev namestnik na Češkoslovaškem, zahteva avtonomijo sudetskih Nemcev.

Henleinove stranke v vlado. Prvi del tega cilja je že dosežen: nemška kmetska zveza in nemški krščanski socialisti so že izstopili iz vlade, razpustili svoji stranki in se pridružili Henleinu, tako da je stranka sudetskih Nemcev tako rekoč čez noč narasla na najmočnejšo skupino praškega parlamenta. Kaj naj bi se zdaj zgodilo? Dvoje: Henleinov vstop v vlado ali pa nove volitve (kakor jih Henlein tako oblastno zahteva, češ da se je razmerje med strankami tako spremenilo, da sedanja koalicija ni več pravi izraz ljudske volje). Oboje pomeni kapitulacijo Prage pred Henleinom, pomeni konec njene avtoritete v Sudetih, ne glede na to, ali vlada prizna Nemcem avtonomijo ali ne; pomeni začetek konca republike, kakor je vstop Seyss-Inquarta v dunajsko vlado pomenil začetek konca Avstrije. Zato mora Praga obe zahtevi v imenu demokracije, enakopravnosti in svobode zavrniti.

Nikarite vendar tako modrovati, porečejo zmagoslavno nacisti in fašisti; kam ste pa na lepem vrgli svoja demokratska načela, ki jih imate drugače zmerom na jeziku?! Ali vam mar veljajo samo tedaj, kadar vam prinašajo korist?

Počasi, gospodje sofist! Namen demokracije gotovo ni, da bo svo-

jim načelom na čast drvela v samomor; njen namen je, da dostojno živi. Demokracija, ki na podlagi svojih demokratskih načel dovoli svojemu nedemokratskemu nasprotniku, da jo demokratsko ubije, samo zato, da bo potem uveljavil svoj nedemokratski sistem — takšna demokracija je tuberkulozna v možganih. Kajti za sleherno razumno bitje je na dani, da velja v boju za biti ali ne biti z nasprotnikom, ki ne izbira sredstev, ista pravica tudi za drugega. Praktičen primer, kam pripelje drugačna logika, so nam dali nemški socialisti in krščanski socialisti: po načelih demokracije so dovolili Hitlerjevi stranki (in zraven še v trenutku, ko je bila ta stranka tik pred finančnim polomom!) prevzem vlade — s posledicami, ki jih vsi poznamo.

Čehi so drugača kova kakor rajhovski socialisti demokrati, zato smemo biti prepričani, da ne bodo drveli v harakiri. To se pravi, da ne bodo sprejeli Henleina v vlado, vsaj ne tako in ne takrat, kakor bo Henlein hotel; in tudi volitev ne bodo razpisovali na diktat.

S tem seveda kriza češkoslovaške republike še zdalce ni odpravljena. Tem manj, ker je smatral slovaški pater Hlinka za umestno, da se v tem kočljivem trenutku pridruži Henleinu in Madžarom in zahteva enako samostojnost tudi zase. Če kdo razume slovaška kulturna in upravna stremjenja, jih razumemo mi Slovenci; če kdo ne razume Hlinkove taktike, je spet mi Slovenci ne razumemo.

Kljub vsemu verujemo, da bo češkoslovaška republika, otok demokracije in človeškega dostojanstva v Srednji Evropi, premagala vse sedanje izredne težave. S Chamberlainovim govorom je verjetnost direktnega, oboroženega napada tako rekoč skopnela; dogodki v Avstriji so pa odprli svetu oči zastran skritih nevarnosti indirektnega napada. Kot Slovani želimo svojim najkultnejšim bratom, da bi čim prej srečno preboleli krizo, ki je niso sami ustvarili; kot Srednjeevroplji pa upamo, da bo Praga ostala tudi v bodoče tak svetilnik svobode v tem delu Evrope, kakor je postal Pariz leta 1789. za narode sveta. **Observer.**

DROBIŽ

»New York Herald« piše, da pričakuje London dokončno zmago španskih nacionalistov še pred koncem prihodnjega tedna; zato se je baje na tistem dogovoril z Nemčijo za tole kupčijo; nevmešavanje Francozov in Angležev na španskem za nevmešavanje Nemčije na Češkoslovaškem...

Francove čete prodirajo v Katalonijo, njegova letala ubijajo Barcelončane na debelo. Kaj neki si mislijo danes katalonski anarhisti, komunisti in socialisti, če se spomnijo, da so še pred dobrim pol letom s prekriznimi rokami gledali, kako valencijska vlada s poslednjimi močmi zaustavlja naval nacionalistov in obupno a zaman prosil Barcelono pomoči?

Braui smo, da so dunajskega krvnika Langa zaprli, ker je kot krvnik obesil Planetto, morilca kanclerja Dollfußa. V zaporu »se« je bivši krvnik obesil. Če bi se bilo to pripetilo v srednjem veku, bi zadeve nihče niti na znanje ne vzel. Danes se nam pa zdi ta »samomor« (tudi če mu ušesca izpustimo) tako značilen za lažno prosvetljenost 20. stoletja, da mislimo, da odtehta debele knjige o njej. **Qu.**

Glasovi časopisja domačega in tujega

Po anšlusu

KMETSKI LIST, Ljubljana: Razvoj svetovnih dogodkov je čisto drugačen, kakor smo ga mi pričakovali in želeli. Živimo v stiski, ki je hujša od srednjega veka. Zakaj? Kdo nam more odgovoriti na to vprašanje? Lahko bi nam odgovorile ljudske množice, pa so brez glasu. Kdo bo izvojeval pravico resničnega ljudskega glasovanja in s tem možnost, da pride volja naroda in narodov res do izraza? Ali je kje med nami stranka, struja ali gibanje, ki bi si upalo odkrito na plan? Ako je, naj se pokaže, če ga ni, obmolknimo vsi. Slovenci smo po svojem zemljepisnem položaju postavljeni na ozemlje, ki pomeni sporno točko za ves svet v Evropi. Zato potrebujemo velikih in izredno sposobnih ljudi. Bije se boj za veliko razdelitev sveta in za opredelitev na to ali ono stran. Sredi tega boja smo mi. Po čigavi zaslugi ali krivdi? Boj za novo razdelitev sveta se je začel nenapovedan, nepričakovano in se razrašča v vedno bolj strahoten požar, ki objema polgoma vso zemeljsko kroglo. Toda odporna sila svobodoljubnih narodov je prevelika, da bi jo bilo mogoče streti. Japonski imperij še trese danes v mrzličnih gospodarskih naporih, da bi zmogel ogromne stroške, ki jih povzroča nepričakovano dolgotrajna vojna. — Naša moč je v združenih silah vsega slovenskega naroda, ki je vrgel med staro šaru vse tiste, ki vedé ali nevedé vrše kравje kupčije z našim narodnim obstojem. V tem boju za naš obstoj nam morajo biti zavezniki pošteni Hrvatje in Srbi, ki se zavedajo, s kolikšnimi žrtvami so sami zagotovili svojo zvestobo. Zavezniki nam morajo biti bratje Čehoslovaki, ki bodo svojo samostojnost znali prav gotovo braniti in spričo svoje žilavosti in velike življenjske odpornosti tudi ohraniti. Prav gotovo je, da bo iz današnje svetovne vojne vzklila naposled svoboda mnogo večjemu številu narodov, kakor se je to zgodilo v prvi svetovni vojni. Ne gre tu za morebitne napade s kake zunanje strani. Prepričani smo namreč, da nas od zunaj nihče noče napadati, sami pa tudi prav gotovo ne želimo dajati povodov za pritožbe. Saj je v našem lastnem interesu, da smo z narodi, ki so nam sosedje, v dobrih, res sosedskih prijateljskih odnosih. Glavni črv je marveč v nas samih. Notranja, domača razcepljenost in medsebojna zagrizenost sta naša največja sovražnika. Samo pogledimo, kaj je v slogi dosegla Nemčija. Nihče ne more tajiti in zanikavati njenih uspehov, ki bi skoraj gotovo ne bili mogoči, če se ne bi bilo Hitlerju posrečilo strniti vsega nemškega naroda v enotno voljo in hotenje. Kar je bilo tam dosegljivo v velikem, je pri nas izvedljivo vsaj v malem. Zbuditi in poživiti enotno zavest, skupno enotno voljo v Jugoslaviji, to je danes naša poglavitna dolžnost in najboljšje sredstvo, da ne bomo kakor koli prišli v območje takšne ali drugačne krize, ki jih je svet tako zvrhan poln.

Po Chamberlainovem govoru

PRAGER TAGBLATT (demokratski): Avtomatsko, t. j. prisiljena zaradi pogodb kakor zaradi strateške nujnosti pojde Anglija v vojno, če bi kdo napadel njeno lastno ozemlje ali pa Francijo, Belgijo in Nizozemsko, ker bi zasedba teh dežel uničila varnost Anglije same. Dalje, če bi kdo napadel Portugalsko, Egipt ali Irak: Egipt in Irak zaradi sredozemske pomorske zveze in letalske proge v Indijo ter zaradi petrolejskih vrelcev na Bliznjem Vzhodu; Portugalsko zaradi zveze Atlantik—Cape-town na Vzhod, zveze, ki velja po morebitnem zaprtju Sueskega prekopa za rezervno zvezo Velike Britanije z Vzhodom. — Poleg teh avtomatskih primerov vojne je predsednik angleške vlade priznal, da bi vojni zapletljaj v Srednji in Vzhodni Evropi najbrže pri prič potegnili Anglijo v vojni metez na strani Francije.

Jutri seveda,
posebno pa zvečer:

Chlorodont-zobna pasta

NAŠE MITNICE so stvar zase. Tisti, ki vsak dan pridejo v Ljubljano peš, z avtobusom ali s vlakom, bi o tem poglavju znali to in ono povedati.

Ce se torej, dragi čitatelj, o pri- liki pelješ iz Trčica ali Kranja v Ljubljano, boš imel priložnost ob- ōdovati lepo, čeravno ozko cesto, ob- enem ti bo pa dana priložnost, se- znaniti se z mitnico. Na meji Ljub- ljane se mora ustaviti vse »kar leze ino gredex. Če se torej voziš v avto- busu, se bo ustavil avtobus. Vsa pr- ljaga mora s strehe avtobusa, da jo naši mitničarji pregledajo! Če nosiš s seboj kak zabojček ali »cekar«, je treba tudi zabojček ali »cekar pr- gledati in pretipati.

Ta natančni pregled traja 15 mi- nut. Danes, ko imamo vsi toliko časa, je teh 15 minut prava malenkost. Saj se nam nikamor ne mudi — kaj ne?

Nekaj drugega se mi pa čudno zdi. V Zagrebu me ni še nikoli usta- vil mitničar, da bi mu pokazal svoje kovoče. Na Dunaju tudi ne, ne v Parizu, ne v Italiji, ne na Češkem. Prepričan sem, da v teh deželah za mitnico in njene lepe dohodke se ne vedo; zato sem jim namenjen pisati in jih poučiti. Zakaj se ne bi tudi velika mesta česa naučila od bele Ljubljane!

Mitnica, takšna kakor je danes, je kajpak umešna. Zakaj neki bi si vi, dragi prijatelji, prinesli od doma dva para klobas zastoj, če lahko plačate mestni obični par dinarjev zanj? Zakaj neki bi revne ženske prodajale poceni jajca, maslo in druge stvari, če lahko zunje odrinejo dac, Ljubljancem pa pridejo do draž- jih jajc, dražjega masla, itd.

Res, z vseh vidikov pametna stvar je ta naša mitnica!

H. K.

Politični teden

Proračun je definitivno sprejel tudi senat. Zanj je glasovalo 53, proti nje- mu pa 16 senatorjev. — Po kratkem bolehanju je umrl za pljučnico ban vrbaske banovine dr. Todor Lazarevič.

Volitve v Bolgariji še vedno niso dale jasne slike o sestavi bodočega bolgarskega sobranja. V vladnih kro- gih zatrjujejo, da je popoln uspeh vlade že zagotovljen. — V največji madžarski opozicijski stranki malih poljedelcev pod vodstvom Tiborja Eekhardta je prišlo do razkola. Šest poslancev je izstopilo iz stranke in vstopilo v novo ustanovljeno narodno stranko. — Finska vlada je predložila poslanski zbornici zakonski predlog z zahtevo po 2.710 milijonov kredita za oboroževanje. — V Aragoniji se te dni bijejo odločilni boji španske držav- ljanske vojne. Francovi so že prestop- pili katalonsko mejo in se bližajo tudi morju. — V vladni koaliciji na Češko- slovaškem so nastale spremembe. Iz vlade sta izstopila zastopnika nem- ških agrarcev in nemških krščanskih socialcev. — Na obeh straneh želez- niške proge v Tiencin—Pukao so te dni dvjvali hudi boji med kitajskimi in japonskimi četami, vendar pa no- bena stranka ni imela kakšnega po- membnega uspeha. Vse kaže, da se pripravljajo Kitajci na odločilno bitko z Japonci. — Angleški ministrski pred- sednik Chamberlain je v spodnji zbor- nici izjavil, da sta Anglija in Fran- cija za ohranitev miru, odločeni sta pa tudi z orožjem braniti skupne in- terese in ideale demokracije in svo- bode. Za neposredno in takojšnjo po-

Kronika preteklega tedna

moč češki se Chamberlain ni hotel izreči. — Nemška vlada je obvestila glavno tajništvo Zveze narodov, da je Avstrija po priključitvi k Nemčiji ne- haala biti članica ZN. — Slovaska ljudska stranka (pater Hlinka) je iz- rabila zadrego češkoslovaške vlade in zahteva avtonomijo Slovaške, drugače se bo pa pridružila narodnim manj- šinam. — Pod vtisom Francovih zmag napovedujejo v Londonu skorajšnji konec državljanske vojne v Španiji. — Položaj med Tokijem in Moskvo se je znova zelo poostрил, ker je Ja- ponska odpovedala plačevanje 6 mi- lijonov jenov za vzhodno kitajsko že- leznico v Mandžuriji.

Drame in tragedije

d V hlevu je povila otroka in ga potem zapustila služkinja Apolonija Crenovskova iz Nove Stifte. Dekle je prišlo prosit posestnika Ano Trbov- škovo v Pristavi pri Črni za preno- čišče, drugi dan je pa posestnica za- gledala v stelji otroka moškega spola. Odnesla je neboljenčka v hišo, zadevo je pa prijavila orožnikom. Otrokova mati je dejala, da je otroka pustila v hlevu zato, ker ne more zanj skrbeti.

d V preplito vodo je skočila mlada obupanka Olga K. iz Maribora. Drava ji je segla samo do kolen in medtem, ko je premišljevala, ali bi šla v glob- ljo vodo, ali bi rajši zlezla na suho, je prišel stražnik in ji zagrozil, da jo bo pri prič aretiral, če ne gre iz vode. Tega se je deklet tako ustrašilo, da je mirno zlezla na suho in skesano od- šla domov.

d Na cesti je napadla možovo ljubico Milka Vojnovičeva iz Smedereva. Njen mož se je pogosto sukal okoli lepe mlade vdove Leposave Popovičeve. To je mlado ženo dolgo grizlo, ko je pa ondan videla Leposavo in svojega moža, kako prihajata skupaj iz ka- varne, se ni mogla več premagati. Ogorčena je stopila k bivši prijateljici in ni trajalo dolgo, ko sta si bili ženski v laseh. Milka je Leposavo tako pretepla, da so jo morali peljati k zdravniku.

d Pod vlak je skočil mladi graver- ski vajenc Andrej Milanković Macen- ko iz Beograda. Fant se je pogosto pritoževal nad svojim mojstrom. Pred kratkim se je ustrelil njegov najboljši tovariš, ondan je pa šel za njim še sam. Vlak mu je odrezal obe nogi in glavo.

d Za plotom so našli mrtvega Kol- lenčevi na Lavi pri Celju 67letnega berača Stefana Štamola iz Velike Pi- rešice. Komisija je ugotovila, da je mož umrl zaradi starostne onemo- glotnosti. Na obrazu se mu je poznalo, da je podlegel v hudem trpljenju. Poko- pali so ga na celjskem pokopališču.

Naš napredek

n V kopališču Laškem bodo kmalu začeli graditi nov sanatorij za zdravl- enje revmatizma. Zgradili ga bodo čisto na znanstvenih temeljih. Vodstvo sanatorija bodo poverili strokovnjakom zagrebške medicinske fakultete.

n Vse zapreke za zidavo Bačeve pa- lače so že odstranili in tako začno v kratkem nasproti pošte podirati staro poslopje. Če ne bo vreme nagajalo, bo sedemnadstropna palača do jeseni v surovem stanju že pod streho.

n Meščansko šolo zgrade v Črnom- lju. Temeljni kamen so že položili na »Kaplanici«.

n Nov parnik je dobila naša trgo- vska mornarica. Znani splitski ladjar Evgen Matković ga je nedavno kupil v Severni Ameriki in ga krstil na ime »Ljubica Matkovića. Parnik je oprem- ljen z najmodernejšimi kotli. V Splitu bo v kratkem naložil svoj prvi tovor, 5000 ton koruze za Anglijo.

Nesreče

č Velik požar je izbruhnil te dni v št. Vidu nad Ljubljano. Gorelo je pri posestniku in žganjarju Ivanu Zaletu. Kljub vestnemu in požrtvovalnemu gašenju domačih in okoliških gasilcev je gospodarsko poslopje pogorelo do tal, v stanovanjski hiši so se pa vdrli že vsi stropi. Zaletel ima najmanj 150.000 dinarjev škode, le delno krite z zavarovalnico. Požar je nastal naj- brže zaradi kratkega stika, ali je pa začelo goreti v dimniku.

č Vlak je povozil v Brežicah 19let- nega Karla Krašovca iz Dolgega Gra- dišča pri št. Jerneju. Fant se je pri- peljal iz Kamnika in je bil namenjen v št. Jernej, kjer je hotel kupiti vola za svojega gospodarja. V temi mu je na postaji spodrsnilo. Padel je tako nesrečno, da je z nogami prišel pod tovorni vlak, ki se je prav takrat za- čel premikati. Ponesrečenca so po od- hodu obeh vlakov našli železniški uslužbenci in so ga prepeljali v bol- nišnico v Brežice, kjer so mu takoj odrezali desno nogo pod kolenom.

č Pol vasi bi bilo kmalu pogorelo v Bohinjski Bistrici. Goreti je pričelo v gospodarskem poslopju Jožeta Ur- banca in na mah je bilo vse poslopje v plamenu. Požrtvovalni gasilci so se o pravem času priskočili na pomoč, da so požar omejili, sicer bi bilo pogorelo pol vasi. Posestnik Urbanec je zavaro- van za 13.000 dinarjev, pogorelo mu je pa 20 m dolgo gospodarsko poslopje, vsa klaja za živino in mnogo gospo- darskega orodja. Škoda še zdaleč ni krita z zavarovalnico.

č Z rogom je krava sunila v usta 9letnega posestnikovega sina Cirila Lavriča iz Hrašnja pri Moravčah in mu prebila ustnice in čeljusti. Fanta so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

č V tovarni konoplje v Sekiču v Bački je nastal te dni velik požar. Zgoraj je vsa tovarna in vse bližnje naselje. Pogorelo je tudi več hiš rev- nih delavcev.

č Umreti je moral tesarjev sin Ru- dolf Florjančič iz Binklja pri Škofji Loki, ker ni o pravem času povedal doma, da mu je tovariš vrgel kamen v glavo, ker je ukradel pečen krom- pir. Fant se je bil s tovariši igral na starološkem kamnitniku. Kmalu po- tem, ko je prišel domov, mu je po- stalo slabo in tretji dan so starši po-

KOLESA in šivalni stroji

prvovrstnih znamk malo rabljena in nova od din 450,- naprej, samo pri „Promet“ (nasproti Križanske cerkve)

klicali zdravnika. Le-ta je ugotovil, da ima pobič prebito lobanjo. Odpeljali so ga v ljubljansko bolnišnico, a tu je kmalu umrl zaradi vnetja možganske mreže.

Nevsakdanjosti

* Klub zakrknjenih samcev-musli- manov so ustanovili v Sarajevu. S pri- spevki bi podpirali siromašne šolarje (samo šolarje, ne šolarke!) in jim na- bavljali knjige. Seveda ima klub svoja pravila; najstrožje je tisto, ki organi- ziranemu samcu prepoveduje poroko.

* Jagnje s sedmimi nogami in z dvema glavama je skotila ovca kmetu Ludviku Elfori v Indiji. Elfora je jag- nje zaklal in je ves začuden našel v njem tudi dve srci.

Osebne vesti

o Poročili so se: V Ljubljani: Alojzij Goričar in Angela Ponbrtova. — V Zagrebu: Anton Ogrizek in inž. Marica Guiketta. — Novoporo- čencem mnogo sreče!

† Umrli so: V Celju: 64letni upo- kojeni preglednik finančne kontrole Andrej Klemenc in Ruža Cizelova. — V Dravljah pri Ljubljani: Jožef Zagar, posestnik in mizarski mojster. — V Framu pri Mariboru: 82letna Antonija Pristanikova. — Na Gol- niku: 23letna Angela Omerzoza, roj. Čučnikova iz Ljubljane. — V Go- riči vasi pri Ribnici: 80letni Stefan Bolha. — V Kamniku: Josip Ger- lovič, graščinski oskrbnik na Zaprčah. — V Klečah pri Ljubljani: Tere- zija Lenčeva. — V Ljubljani: Marija Pavla Kavečičeva, trgovka z zelenjavo; Franc Tesnar, bivši proda- jalec sadja; Marija Klemenčičeva, roj. Strehovčeva; Franc Brodnik, upoko- jeni orožnik; 49letni Ivan Možina, ba- novinski računski uradnik; Mimica Tomažičeva, dijakinja; Franciška Star- inova; 17letni Marijan Jesenko. — V Mali vasi pri Ježici: 69letna po- sestnica Marjeta Škerlepova, roj. Vod- nikova. — V Mariboru 83letna šil- vilja Kristina Paulova; 61letni upoko- jeni poštar Friderik Černeč; 35letni zasebnik Ivan Kraner; 41letna usnar- jeva žena Ana Šmidova; 81letni Gjurjo Piič; 64letna Elizabeta Kočijaževa. — Na Ostrožnem pri Celju; 66letni posestnik Jakob Videnšek. — V Ra- dovljici: 79letna Marija Meršo- lova, roj. Koblerjeva. — V Raki pri Krškem: 54letni župan Matija Cemič. — V Slovenskem Javorniku: Ernest Rabič. — V Škofji Loki: 54letna Katarina Božnarjeva. — V Smartnem pri Kranju: 33letna elekromonterjeva žena Pavla Zirov- nikova. — V Trbovljah: Matilda Jagrova. — Zalujočim naše iskreno sožalje!

Po krivih potih

p 5letnega otroka so ukradli cigani bogatemu kmetu Nikoli Ogorelci iz Kusonje pri Daruvarju. Otrokova roditelja sta šla v gozd po drva, med- tem so se pa cigani vtihotapili v hišo in odvedli otroka s seboj. Obupani oče je šele po treh dneh izvedel, da so mu otroka ukradli cigani.

p Nož je dobil pod rebra zaradi go- lobov posestnik Lojze z Dolenskega.

Lojzetovi golobi so namreč gnezdili v Antonovem podstrešju in njegovi otroci so jih zmerom hodili gledat. Antonu to ni bilo po volji, zato je stopil k Lojzetovi ženi in jo celo udaril. Zena je možu vse povedala in Lojze je stopil k Antonu, da bi se sam z njim pomenil. Začela sta se ruvati in Anton je Lojzeta pošteno dregnil z nožem v trebuh. Domači so ga hitro poiskali in ga prepeljali v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu. Zdravniki upajo, da bodo nevarno ranjenemu možu rešili življenje.

p Uro z verzičo, vredno okoli 1000 dinarjev, je izmaknil spreten žepar mizarskemu mojstru Ferdinandu Ko- renu iz Brezna pri Mariboru. Mož je prišel v Maribor po opravkih in je stopil na kosilo v neko tamkajšnjo gos- tilno. Kmalu se je z nekim neznan- cem zapletel v živahen pogovor in to ga je stalo lepo zlato uro. Zeparja zasleduje policija.

Razno

r Zahodna Herecogovina je v pro- svetnem oziru zelo zapuščena. Slabe šolske razmere so vzrok velike ne- pismenosti. Tako je na primer samo v Ljubuškem okraju več ko 70% ne- pismenih prebivalcev.

r Najnovejši izkaz Državne hipote- karne banke za mesec februar kaže znatne spremembe. Gotovinska sred- stva so do konca februarja nazado- vala za 851 milijonov dinarjev. DHB je namreč del svoje obilne gotovine naložila v državne papirje, kajti po- stavka vrednostnih papirjev je v tem mesecu narasla za 199 milijonov din.

r Brez težav deluje Darmol. K temu prijetnost pri uporabi. Nobenega ku- hanja čaje, niti požiranja kroglic ali grenkih soli. Darmol je okusen kakor čokolada. Ne poskušajte z nepreizu- šenimi preparati, temveč uredite svo- jo prebavo s priljubljenim odvajalnim sredstvom. Dobite ga v vseh lekarnah. Reg. 25.801.37.

r Zivahnost od kolodvora do Miklo- šičeve ceste ni več redek pojav. Vsak dan hite ljudje z vsakega vlaka proti Miklošičevi cesti. Kaj neki iščejo tam? Kam se jim tako mudi? Na isti cesti šteje 36, blizu kolodvora, je namreč trgovina za lake, barve in druge mi- zarske in plesarske potrebščine, R. Hafner. Ljudje z dežele teh stvari mnogo potrebujejo, pripeljejo se v Ljubljano, nakupijo v omenjeni trgo- vini potrebno in se takoj nato že s prvim vlakom vračajo. Tako pridobe na času in denarju.

NEKAJ DNI POZNEJE...

Prvi dnevi narodno-socialistič- nega Dunaja

II

Ljubljana, 29. marca 1938.

Narodno-socialistična aneksija Av- strije me je zalotila v Pragi. Mislim sem že potovati čez Madžarsko »na- zaj, mikalo me je pa vendar videti Dunaj v drugi — novi psihozi. In tako sem imel čast priti na Dunaj isti dan zvečer, ko se je Führer zju- traj začasno poslovil od njega. Na obmejni češki postaji Břeclavski sem prvič videl avstrijske obmejne uradnike, carinarje in financarje, kako so se pozdravljali z dviganjem desne roke in: »Heil Hitler!« Vsi so imeli na desni roki trakove s klju- kastim križem, videti jim je pa bilo, da se v novo vlogo še niso docela živeli. Lahko si mislite, da so vsi potniki, ki so s tem vlakom potovali, sloneli na oknih in opazovali. Naš vlak je bil slabo zaseden, zato je bil pa prvi vlak čez Bratislavo proti madžarski meji nabito poln.

Čakali smo precej dolgo. Z veliko zamudo smo naposled krenili proti nacional-socialističnemu Dunaju.

Pregled ni bil posebno strog. Zla- sti pri nas Jugoslovanih ne, ker ni- smo bili židi in tudi denarja nismo izvažali. Uvažnaš ga v vsako državo lahko, v narodno-socialistično Veliko Nemčijo pa posebno lahko — le nj- hovega denarja ne.

Bilo je že precej mračno, ko je naš mirni vlak vozil po novem ozem-

lju Hitlerjeve Velike Nemčije. V va- gonu smo utrnili luč in gledali skozi okno, toda izvemšni omo postajo, in še ta je imela samo avstrijsko zastavo, nisi nikjer videl zastav.

Dunaj je bil ves v zastavah, ljudje so nosili zastavice na rokavih, avto- mobilu so imeli zastavice, in na vse h hiašah so plapolale narodno-sociali- stične zastave. Opazoval sem skozi avtomobilsko okno hiše z zastavami in ljudi po cestah. Malo jih je bilo, in še ti so bili zvečne nemški vojaki v vojaških in rekviriranih avtomo- bilih ali pa navdušeni nacisti z na- rodno-socialističnim trakom okoli ro- kava, S. S. v črni uniformah in S. A. v rjavih uniformah.

Dunaj je bil ves v novem oblačilu — v uniformah.

Nehote sem se spomnil, kako je bilo nekaj dni prej. Redkokje si videl kakšno uniformo, zastav pa sploh ne; spomnil sem se tiste otroške demonstracije. Fantje so hodili po Kärntnerici in vpili:

»Rot, weiss, rot bis zum Tod! Heil Hitler!«

Takrat mi to ni bilo razumljivo. Ni mi namreč šlo v glavo, kako se to ujema: narodni socializem in av- strijska zastava.

Zdaj, ko je bil Hitler na Dunaju, ko smo videli samo nemške in niti ene avstrijske zastave, zdaj pa Du- najčanom ni bilo razumljivo tisto, kar je bilo meni popolnoma. Ni jim namreč šlo v glavo, da so prišli ob zastave in ob samostojnost. Ne mo-

rem reči, da bi bil slišal, da so proti Hitlerju. Narobe! Pač pa sem slišal, kako jim je hudo, da so prišli ob svojo samostojnost.

Zastava je šla — krvi in ljudskih žrtev, z izjemo Židov, pa ni bilo! Hvala Bogu!

V mojem hotelu se ni nič izpre- menilo. Vsaj pomembno ne. Prvi ljudje, ki sem jih v hotelu srečal, so bili trije nemški oficirji iz Rajha. Vratar nas je sprejel prijazno, a niti zdaleč ne tako gostobesedno kakor prej. V dvigalu nam je strežnik po- vedal, da ima hotel zdaj večji »Be- trieb« kakor poprej, okrog 70 nem- ških oficirjev stanuje v njem in tudi Hitlerjeva sestra je med gosti.

Plačilni v restavraciji nas je bil vesel; od sreče je kar sijal.

— Ali ni nevarno hoditi zvečer po cesti?

— Narobe. Vse je mirno! Opozar- jam vas samo, da se ne ustavljate in ne kupujete v trgovinah, kjer je zapisano: »Jude«, ali kjer ni nič za- pisano. Kupujte le tam, kjer visi zunaj, v izložbi, Hitlerjeva slika ali kljukasti križ. Prav tako je s kavar- nami.

— Kako to, da nikjer ne vidim av- strijske zastave?

— Kaj nam bo avstrijska zastava, ko imamo nemško! Saj smo vendar Nemci!

— Kako je z dunajskim velesej- mom? Najbrže ga ne bo več, kaj?

— Dogodki zadnjih dni so velese- jem čisto potisnili v ozadje. Čemu nam tudi bo posled dunajski vele- sejem, ko imamo vendar lipskega!

Na cesti sem videl mnogo uniform. Ulice so bile dosti mirnejše kakor par dni poprej. Po cestah so švigali tovorni in luksuzni avtomobili z nem- škimi vojaki in oficirji, oddelki S. S. in S. A., oboženi do zob. Tudi tanke sem videl. Razpoloženje je bilo tipično revolucijsko.

V teh dneh si šele videl, koliko Židov je na Dunaju. Na vseh izlož- benih knjih židovskih trgovin je bilo z velikimi črkami zapisano »Jude«. Videl si tudi nekaj razbitih šip; na nekaterih knjih so židje sami za- pisali, da je trgovina nearijska, t. j. židovska, na drugih knjih si pa bral, da je vstop židom prepovedan. Tako je bilo z manjšimi obrati. Na vseh velikih obratih se je pa bralo, da jih je prevzelo nameščentvo...

Pri židih so naredili preiskavo v trgovinah in na stanovanjih, zaple- nili so jim imetje in prepovedali iz- vrševanje državnih služb in poklicev kakor zdravniških, odvetniških, novi- narskih, igralških...

Avstrijski židi so stopili na trnje- vo pot, ki ji ni videti ne konca ne kraja...

Na cestnih vogalih ni več videti prodajalcev časopisov kakor par dni poprej. Le tu pa tam je še kakšen stal. Na časopisih je bil natisnjen kljukasti križ in postali so nezani- mivi, drug podoben drugemu, kakor židje na cestah. Vse je bilo v uni- formi, celo časopisi.

Na vogalih so stali ljudje in so na- mestno časopisov ponujali kljukaste križe:

»Nationales Abzeichen! Nur 30 Groschen!«

»Nationales Abzeichen! Nur 20 Groschen!« je na drugem koncu vpil konkurent.

Pot nazaj je bila manj zanimiva. Preden smo stopili na Dunaju v vlak, smo morali v čakalnici odpreti kovčege. Med Gradcem in mejo smo jih še enkrat odprli, da so jih prebrskali. Temeljito prebrskali! Še ku- verte, pisma in časopise so pregleda- dili, da se ne bi kak šiling izmuznil v Jugoslavijo! Najbolj neprijetno se je pa godilo damam. Vse, brez iz- jeme, so se morale v vlaku sleči — zaradi deviz.

Danes, ko to pišem, se je marsikaj že izpremenilo. Šiling bo le še prav kratek čas v veljavi. Ko smo se pe- ljali nazaj, ga tudi nihče ni maral sprejeti. Neki Avstrijec, gotovo žid, ki mu za njegov 10šilinskih bankovec nihče ni hotel nič dati, ga je od jeze na meji raztrgal.

V Ljubljani sem pa bral obupno pismo mladega industrijeja z Dunaja, katolika, ki je pisal svojim znancem in jih mlo prosil, naj mu pomagajo do kakršnega koli zasluzka. Imel je trgovino na Dunaju, obvlada štiri je- zike, inženir je — in vendar stoji pred samomorom. Veste kakaj? Zato, ker se je njegov oče, židokrven Ari- jec, pred leti »spozabil« in se poročil z židinjco...

Zalostno, kaj? H. K.

Prihodnji: IN KAJ PRAVI PRAGA?

LEPOTCI NE MOREJO DOBITI SLUŽBE

Svojevrsna ideja Američana, ki je ustanovil »Klub lepotev«

(nč) Newyork, februarja. Ali more biti moški tako lep, da ga nikjer ne vzamejo v službo? Nenavadno vprašanje je sprožil Američan Bill Halborne, ki je menda to resnico prebrido občutil na lastni koži. Bill Halborne je pred nekaj meseci ustanovil nov, svojevrsen klub, in sicer »Klub lepotev«, tistih obžalovanja lepih moških, ki zaradi svoje lepote ne morejo nikjer dobiti službe.

Morda bo kdo oporekel, da ta trditve ne drži, vendar pa Billovo življenje dokazuje, da njegove pritožbe prinese lepote niso iz trte izvite. Bill Halborne je dovršil trgovsko šolo v nekem zahodnoameriškem mestu s prav dobrim uspehom; bil je mlad, podjeten, bister in zelo lep mladenič. Imel je torej vse lastnosti za dobrega trgovca, in vendar ga niso nikjer hoteli v službo.

Vsi gospodarji so Billa odklonili takoj, ko se je prišel Billa osebno predstavljati. Nekateri so mu tudi kar v obraz povedali, da je preveč čeden in da bi se vse uslužbenke zagledale vanj, to pa podjetju gotovo ne bi bilo v korist. Nekateri gospodarji so bili pa spet ljubosumni na Billovo lepoto in so ga odklonili kar brez utemeljitve, vendar je Billa zmerom uganil, kam pes tace moli.

Naposled se je Billa te tlake naveličal in je odptoval naravnost v Newyork, upajoč, da mu bo tam sreča bolj mila. Skušnil se je pokazati, da se je spet zmogel, kajti povsod so se ga otepal, češ da je prelep. Tedaj se je Billa lepega dne naveličal in se je odločil za čisto novega.

Najsvojevrstnejši klub na svetu

V Newyorkskih časopisih je pred mesec zbudil pozornost svojevrsen oglaš, ki se v njem neki čudak obrača do ljudi, ki so zaradi svoje lepote že imeli v življenju težave. Ta čudak ni bil nihče drugi kakor Bill Halborne. In res se je nabralo okrog 15 moških — kajti Billa je iskal samo moške lepote — ki so bili že vsi do grla siti svoje neplodne lepote. Ti tovariši v nesreči so se zedinili v trditvi, da lep moški dosti težje dobi službo kakor povprečen moški, kajti zavidni tovariši in

prijatelji mu nalašč mečejo polena pod noge, kjer le morejo. Kajpak lahko lepotec pri filmu in v finančnih krogih naredi kariero, vendar potrebuje zato lepe obleke, nekaj denarja itd. Za vse to naj bi torej skrbel novi klub; takoj ko bi ta ali oni član tega kluba nekaj dosegel in postal, bi moral plačati v klubsko blagajno nekaj denarja in s tem denarjem bi si pozneje njegovi tovariši pomagali nazgor.

Izkazalo se je, da Billova ideja ni bila slaba, kajti že kmalu po ustanovitvi novega kluba sta dva člana tako napredovala, da se je eden poročil, drugi pa dobil službo pri filmu; zdaj je prišla vrsta na samega Billa.

Bill si je namreč z denarjem iz klubske blagajne kupil lepo obleko, z dobrimi zvezami se je pa prerinil v najvišjo Newyorksko družbo. Tamkaj je spoznal mlado, bogato Američanko, edinko nekega dolarskega »kralja premoga«. Ljubezen ne pozna ovir in tako sta se mlada človeka zaročila in tudi že določila dan za poroko. Vse je šlo po sreči, le Bill je moral še bodočemu dolarskemu tastu zaupati svojo skrivnost glede kluba, ki mu je predsedoval.

Težave so bile pa večje, kakor jih je slutil podjetni mladenič, kajti strogi dolarski očka je bil mnenja, da je Billa njegovo hčer osleparil, češ da lepota sama še ne odtehta tako težke neveste. Zaroko so torej razveljavili, po vrhu vsega je pa še dolarski magnat Billa šel tožiti zaradi sleparije.

Sodišče je bilo pa bolj usmiljeno kakor trdosrčni bogataš. Ko je Billa razložil sodnikom svojo zgodbo in zgodovino svojega kluba, so ga ti po kratkem posvetu docela oprostili. Billov problem je med Američani, posebno pa še med Američankami zbudil ogromno pozornost, in kmalu po procesu je prišla k Billa neka lepa, bogata gospa in mu ponudila službo ravnatelja v svojem podjetju. Tako je lepi Billa sicer izgubil svojo nevesto, pridobil si je pa simpatije ameriške javnosti in naklonjenost lepe, bogate in svobodne mlade gospe. Tako bo z njegovo pomočjo tudi svojemu klubu lahko poravnal pravne stroške.

Poboj na poroki zaradi poljuba

(roC) Atene, marca. V vasi Limini se je poročil mlad, bogat kmet. Po poroki v cerkvi so na nevestinem domu priredili veliko gostijo. Jedli so, pili in se zabavali. Posebno dobre volje je bil ženin: svojo mlado ženo je na lepem poljubil vpricho vseh gostov. Nevesti se je pa zdel ta poljub žalitev in napad na njeno deklištvu, zato je svojemu možu prisolila toplo zausnico.

Le-ta je tedaj jezen vstal in se zahvalil vlnudni ženi s tremi klofutam. Položaj je postal nevaren. Nevestin brat je iznenada potegnil nož in je ženina napadel. Hotel ga je ubiti. Mladi mož je v strahu zbežal in se skril za gručo gostov. Ti so hoteli napadalcu izrgati nož in tako je nastal pretep. Bilanca: petnajst bolj ali manj nevarno oklanih ljudi.

Ženin je zbežal in nevestini starši so jo ogorčeni ucvrli za njim. Šele tedaj se je nevesta zavedela, da je vsu mu kriva ona. V obupu je skočila v vodnjak. Iz njega so jo izvlekli nevarno ranjeno.

Koj drugi dan sta mladoporočenca vložila tožbo za ločitev zakona.

Postrežba v ameriških bankah

(nsI) Newyork, marca. V Ameriki se trgovci še posebno prizadevajo, da bi kar najbolje ustregli in postregli svojim kupcem; vsaka trgovina si izmislila kaj svojevrsnega in novega, da bi privabila čim več ljudi k nakupu. Za vevtrgovinami pa počejo zaostajati banke, in med njimi velja posebej

omeniti pikevillsko banko v zahodnoameriški državi Kentuckyju.

Njene najnovejše novosti so tako originalne, da ljudje kar drve v to banko. V vseh bančnih prostorih igra v času poslovanja godba, in sicer radijska ali gramofonska. Zdjaj se človek ne dolgočasni s čakanjem pri raznih okencih (kakor v nekaterih naših denarnih zavodih; op. ured.). kajti vsele in zabavne melodije že poskrbe za razvedrilo. Vendar pa ni poskrbljeno samo za ušesa, ampak tudi za oči; po prostorih so zasajeni cvetlični nasadi in okrog pisarniških okenc se vzpenjajo zimzelene rastline.

Kakor vidimo, delo v takšnih prostorih ne more biti neprijetno in tako so zadovoljni tudi uslužbeni, kolikor jih ne moti godba, ki jim zmerom brni v ušesih in ki se je naposled tudi naveličaš. Da ustrežeš ljudem, moraš pa tudi to potrpeti.

Pozimi dobiš v tej banki tople, poleti pa hladilne pijače. Banka se mora za vse te nove naprave zahvaliti svojemu podpredsedniku Johnu J. Yostu.

Kupon št. 15

Ali čitate veliki ljubezenski roman »MIGLAJ USODE«, ki ga prinašamo na 7. strani?

Odgovor:.....
(Odgovorite samo »Da« ali »Ne«!)

Koliko ljudi mislite, da redno čita naše romane?

Odgovor:.....
(Napišite številko)

Ime in priimek .....

poklio .....

kraj in zadnja pošta .....

Ne pošiljajte nam že zdaj kuponov, ampak počakajte, dokler ne objavimo v listu, kdaj jih pošljite.

Vse podrobnosti o tekmovanju s kuponi in o naših velikih nagradah gl. lanske božično številko in prve letošnje številke!

UREDNIŠTVO »Družinskega tednika«

ALI STE ŽE NAKAZALI

NAROČNINO ZA »DRUŽINSKI TEDNIK« ZA II. ČETRTLETJE (APRIL, MAJ IN JUNIJ) 1938.?

Če še niste, bodite tako prijazni in storite to še danes!

Če ste položnico izgubili, dobite za 25 par novo na vsaki pošti: Napišite na njej »Družinski tednik« — uprava, Ljubljana, številka 15.393. Na srednjem delu položnice, na hrbtni strani, napišite še, kaj vam v »Družinskem tedniku« ne ugaja. Hvaležni Vam bomo za to sporočilo!

Vsak dinar, porabljen za pravilno nego zob, Vam ustvarja kapital za vse življenje: zdrave, trdne in bele zobe!

SARGOV **KALODONT** PROTI ZOBNEMU KAMNU

Gospodična Tarzan

Bela lepota — kraljica divjih rodov v džungli

(rnI) Sydney, marca. Ko so v Hollywoodu iskali najprimernejše igralce za film o Tarzanu, so se spomnili slavnega plavca Johnnija Weissmüllerja. In Johnny, nekdanj najhitrejši plavec na svetu, je imel kot Tarzan velik uspeh. To romantično umišljeno osebo z zamorskimi hlačami je izvrstno igral in kmalu je bil zelo znana in priljubljena osebnost. V Weissmüllerju so zares našli idealnega igralca poldivjaka, ki je v raju pragozda živel sredi divjih živali kakor med svojimi vrstniki in je bil strah in trepet tamkajšnjih domačinov.

Najbrže ni znani raziskovalec doktor Donald Thomson niti sanjal, ko je pred kratkim odšel s svojo ekspedicijo v Severno Avstralijo, da bo trčil ob — ženskega Tarzana. Znanstveno potovanje je angleškega učenjaka privedlo v neraziskano pokrajino severne avstralske obale med Timorskim morjem in Carpentarijskim zalivom. To je pokrajina Arnhem, do malega še neraziskano področje Severne Avstralije, kamor je le redko stopila belčeva noga.

Nenavadno srečanje

Nekega dne je dr. Thomson srečal tampak naspol nago belko. Govorila je prav tako kakor on angleški, obvladala je pa tudi narečje tamkajšnjih prebivalcev, ki se raziskovalec z njimi ni mogel sporazumeti. Le-ti so stanovali v stožastih kolibah, imeli so razen kamenitih sulic kopja z nazaj zakrivljenimi kavlji, a po reki so se vozili s čolni iz lubja. Kot božanstvo so častili boga sonca in njegova podoba jim je bila sveta. Posebno spo-

štovanje je uživala tuja ženska, ki je že nekaj let živala med njimi. Kako so jo klicali, dr. Thomson ni mogel ugotoviti; njemu je rekla, da je Klara. Bila je njihova kraljica in angleški raziskovalec se je lahko sam prepričal, kako slepo so jo ubogali.

Dr. Thomson je skušal Klaro prepovoriti, da bi se z njim vrnila v civilizirani svet. Spočetka se je temu predlogu zelo upirala. Sklicevala se je na to, da se med divjaki zelo srečno počuti in da prav nič več ne hrepeni po svojem prejšnjem življenju. Odkod je, ni hotela po nobeni ceni povedati. Čeprav ji je angleški raziskovalec vztrajno prigovarjal, se ni hotela omečiti in izdati svoje domovine. Dr. Thomson je sodil, da je Klara brodolomka neke ladje, ki se je skoraj pred petnajstimi leti razbila ob severni avstralski obali.

Beg iz civilizacije

Nazadnje je raziskovalec vendarle uspel Klaro prepovoriti, da jo vzame s seboj. Pripeljal jo je v prvo večjo naselbino in »gospodična Tarzan« je tamkaj kajpada zbudila veliko pozornost. Vendar se ji je pa kmalu oglašilo hrepenenje po Arnhemski deželi, po tamkajšnjih prebivalcih in po neskrbni prostosti, ki jo je tamkaj uživala. Zato je večkrat skušala uiti, a vsak poskus se ji je izjalovil. Nekega dne je pa Klara vendarle zmanjkala. Iskali so jo vsepovsod, a zaman. Gospodična Tarzan se je vrnila nazaj v divjino, kjer je spoznala tako srečno življenje; hrepenenje po neskaljeni svobodi je bilo preveliko. V civiliziranem svetu ji očitno ni tako ugajalo kakor med divjaki...

Čez noč je postal zakonski diktator...

(rsč) Berlin, marca. Erich Horn je ob strani svoje žene živel dokaj klaverno življenje. Kadar koli se je zvečer vrnil iz pisarne, je moral vselej po več ur čakati ženo. Le-ta se je v ženskem klubu bolj brigala za bridge kakor pa za možovo lakoto. Vsakega prvega v mesecu je moral Erich izročiti ženi vso plačo, ona mu je pa od nje odinila le toliko, da si je komaj kupil dvajset cigaret.

Posodo je kajpak pomival — Erich. Če je pa kdaj razbil kakšen krožnik, mu za kazen žena dolgo ni hotela dati niti pšenjaka.

Pred kratkim je Erich spet izpustil iz rok lep krožnik. Žena je tedaj divje skočila s stola in ga oklofutala. Zraven ga je kajpak še obkladala z lepimi priimki. Tedaj je pa možu mera prekipela. Zgrabil je še nekaj krožnikov, jih vrgel v ženo, potem je pa odšel zdoma.

Gospa Ema si tega ni prav nič jemala k srcu. Možev nastop jo je sicer malce osupil, vendar je upala, da se bo kmalu vrnil, krotak ko jagnje. Njegovo posteljo je brez žimnic in brez odeje privlekla v predsobje, misleč, da ga bo tako kaznovala za upor.

Ko se je možiček o polnoči vrnil, ga je ženica dočakala s toplo zausnico. Erich se to pot ni prav nič razburjal, ampak je ženi prisolil tri klofute. Potlej je odšel v sobo in zaklenil vrata za seboj. Tisto noč je spal v mehki postelji in se ni za ženinne grožnje prav nič zmenil. Nežna ženica je pa morala spat v predsobju.

Odtej Erich ni bil več copatar. Čez noč je spoznal svojo moč in jo je v zakonu pošteno uporabljal. Ženi je vzel ves denar in ji je dajal le toliko, kolikor je nujno potrebovala za gospodinjstvo. Za večerjo je vselej sam prinesel domov jetra ali sir. Žena se je hočes nočes morala brigati za dom in zase. Končno pa le ni mogla več prenašati moževe diktature in je vložila tožbo za ločitev zakona. Kot vzrok za ločitev je navedla možovo okrutno ravnanje.

Pritoževanje »Pravim ti, z mojo ženo je križ! Vsak dan si natakne drug klobuk na glavo.« »Moja pa vsak dan drugo glavo.«

Najtežji mož na svetu umrl

(nII) Newyork, marca. Te dni je v Pocomotoc-Cityju umrl v svojem 37. letu najtežji mož na svetu Grancille W. Hall. V Združenih državah se ga je prijel priimek »najtežji mož štev. 1«, kajti tehtal ni nič manj ko 700 ameriških funtov ali 250 kil.

Ze kot mladenič je Grancille Hall zaradi svoje debelosti, ali bolje zamaščenosti, zbuhal veliko pozornost v znanstvenem svetu. Večkrat so ga preskajali sloviti ameriški zdravniki, vendar pa niso mogli ugotoviti, kaj je vzrok njegovi nenavadni debelosti. Hall je moral spati v postelji, podprti z železnimi traverzami.

Telefonski razgovor »Queen Marya

(nsI) Newyork, marca. Popotniki na ladji »Queen Mary« so te dni lahko ugotovili, kako izbornu deluje telefonska služba na tej ladji, in sicer celo na odprtem morju med Ameriko in Anglijo.

Sredi Atlantika se je neki potnik spomnil, da bi rad govoril s svojim prijateljem v Hampshiru. Ko je radijska postaja sporočila, da se poklicani ne oglašajo, je ladijski telefonist poklical njegovega soseda in povprašal, kaj je.

In res je sosed odgovoril, da se klicani ravno pelje z avtom v London. Poklicali so garažo in ta je povedala

številko njegovega avtomobila. S pomočjo skavtov avtomobilskega društva so avtomobil ustavili, njegov lastnik je pa skočil do bližnje telefonske celice in od onod se je lahko pogovoril s svojim prijateljem, ki ga je tako nestrpno čakal na veliki ladji sredi oceana.

ŠIROM PO SVETU

v 69 vrsticah

Na svoj 105. rojstni dan je umrl te dni v Budimpešti učitelj Adolf Szabo. — Dvakrat po sto hektarjev gozda je zgorelo pri Saint Germainu in pri Neversu na Francoskem zaradi neopredvidnosti izletnika, ki je vrvel na suha tla tleč ogorek. — Splav se je razbil in utonilo je sedem ljudi v Williamsportu, v Pensilvaniji; na splavu je bilo 48 izletnikov. — Nov višinski rekord 7500 metrov za športna letala je te dni dosegel češkoslovaški letalski major Brazda. — Grobnico za generala Ludendorffa v Tüzingu so že zgradili in bodo te dni vanjo prenesli pokojnikove telesne ostanke. — Zvočnik, glasnejši od Niagare, so zgradili pred kratkim v Združenih državah; uporabljali ga bodo za signale ladjam, ki so se že zelo oddaljile od luke. — Novo krizantemo, v barvah francoske trobojnice, je vzgojil francoski vrtnar Raoul Ardat; te krizanteme bodo odlično uporabljali za okras pri narodnih praznikih. — Angleški kralj Jurij VI. in kraljica Elizabeta bosta letos v juniju obiskala Bruselj in Pariz. — Štirimotorno letalo, ki bo lahko preletelo 4000 km brez pristanka, so te dni na Angleškem prvič spustili v zrak; letalo bo vozilo med Evropo in Ameriko s povprečno hitrostjo 320 km na uro. — Številno zločinov je v Ameriki od lanskega leta poskočilo za 6 odstotkov; tako ugotavlja statistika ameriškega pravosodnega ministrstva. — Z zajeto pečenko so se zastrupili trije ljudje v italijanski vasi Triggiano, in sicer zato, ker so pekli zajca v bakreni posodi. — 130 milijonov prebivalcev živi v Združenih državah po pravkar objavljenih podatkih lanskega junjskega ljudskega štetja. — Mesec dni je spal med gadi mlad pastirček pri nekem danskem kmetu; gadi so imeli gnezdo pod slamačo in so se ponoči spazili k deku gret. — Nova letala, ki se bodo lahko navpično dvigala, pa tudi obračala okrog svoje osi, bodo pričeli graditi v Združenih državah. — Maharadža iz Patiale je te dni umrl v svoji prestolnici Lahore; bil je eden najimovitejših indijskih knezov. — Predsedstvo vrhovnega sovjeta v Moskvi je odlikovalo člane Papanjine odprave z naslovom »junaki sovjetske Rusije«; vsak član odprave je dobil po 30.000 rubljev nagrade. — Ameriški časopisni kralj Hearst gre v pokoj; svoje podjetje je izročil svojemu najstarejšemu sinu in posebnemu koncernu, ki mu bo na čelu neki notar. — Tri milijone gobaveev živi na svetu; tako so pred kratkim ugotovili na mednarodnem kongresu za zatiranje gobavosti. Največ gobaveev živi v Afriki, Aziji in na otokih Tihega oceana.

Da bo vsa družina vesela, je treba samo kupiti »Družinski tednik«!

»Bayer-jev« - križ štiti od ponarcenja

Oglas je reg. pod S. Br. 181 od 1. III. 1937

DNE 12. februarja ob 9. zjutraj sta kancler dr. Schuschnigg in avstrijski zunanji minister dr. Schmidt prestopila prag Hitlerjeve vile v Berchtesgadnu.

TRAGIČNI UVOD V ZGODOVINSKE MARČNE DNI

Kako je potekel

DRAMATSKI SESTANEK V BERCHTESGADNU

med Hitlerjem in Schuschniggom

Velezanimivi članek posnemamo po poročilu »Paris-Soir«. Največji pariški list izrecno poudarja, da jamči za verodostojnost vseh navedb v njem: poročilo je namreč napisano po podatkih, ki jih je dal sam kancler dr. Schuschnigg svojemu najintimnejšemu prijatelju in zaupniku.

Oba oblečena v črno, stisnjena v trde ovratnike in z aktovko pod pazduho. Okrog njih same uniforme; straže napadalnih oddelkov prihajajo in odhajajo; mimo hite višji častniki. Ob vходу v park so ju pozdravili, zdaj ju pa nima nihče več za mar. Ko sta stopila v vežo, sta se začutila bolj osamljena kakor pa sredi katerega docela tujeja jima vlemesta.

Nemški poslanik na Dunaju ju je bil prošil na razgovor s Hitlerjem v Berchtesgadnu, da bi uredili vsa nerešena vprašanja med Avstrijo in Nemčijo. Poslanik ni menda niti pomislil na možnost, da bi utegnila to povabilo odkloniti. Ali je pa bilo to v resnici povabilo? Ali ni bilo morda povečje? Državnikom je tesno pri srcu. Morda bo razgovor, ki ju čaka, odločilen za usodo šestih milijonov Avstrijcev.

Generalštabni zemljevidi

Neki častnik je strumno tlesknil s petami. Vrata so se zaprla za njim. Kancler Schuschnigg in dr. Schmidt sta se znašla sama v velikem salonu. Častnik jima je bil dejal:

»Vse, kar potrebujeta za orientacijo in premislek, bosta našla na mizi.«

Schuschnigg se s slabo slutnjo sklonil nad mizo: na njej vidi samo zemljevide! Generalštabne zemljevide! Vsa avstrijsko-nemška meja v merilu 1:40.000. Rdeče številke pomenijo zbiranje čet, modre puščice smer, v katero naj bi korakale. Na vogalu mize je pripet šop papirjev: vojaška povelja, 30.000 nemških vojakov je pripravljenih, da prestopijo avstrijsko mejo.

To je vse. Kancler Schuschnigg in dr. Schmidt zaman vzdigujeta zemljevide. Vse, kar jima je na razpolago, je samo teh nekaj črt, števil in povelj.

Preteklo je pol ure. Führer jima je bil torej blagohotno dal čas za premislek.

O polni desatih se odpro vrata v salon. Vstopita general von Keitel in Heinrich Himmler, šef nemške policije. Hladen pozdrav. Tleskanje s petami.

»Gospod Hitler vaju bo kmalu sprejel,« oznanil Himmler, »vendar želi, da vama poprej vse razložimo, kar bi želela vedeti zastran papirjev, ki sta jih bila dobila na vpogled.«

Kancler Schuschnigg in dr. Schmidt stojita. Ničesar nimata odgovoriti.

Medtem pristopi general von Keitel k mizi in prične razlagati zemljevide. V svoji razlagi računa z možnostjo avstrijskega odpora, in koj nato popiše, kako bo nemška armada ta odpor strla.

»V 24 urah bi bilo vse gotovo,« konča svoje izvajanje.

In Himmler poudari:

»Ne govorimo tjavdan, Garniziji v Monakovem in Regensburgu sta že pripravljena.«

In tako mine pol ure, ne da bi bila avstrijska državnikova izgovorila eno samo besedico.

Največji Nmec vseh časov

Deset je ura. Straža napadalnih oddelkov javi, da kancler Schuschnigg lahko odide k Führerju.

Hitler stoji, okrog njega so zbrani general von Brauchitsch (ki od 4. februarja deli poveljstvo reichswehra s von Keitlom), general von Reichenau, oče načrta o vdoru v Avstrijo, in Habicht in Frauenfeld, nekdanja voditelja avstrijskih nacistov, izgnana po umoru kanclerja Dollfusa iz Avstrije. V Hitlerjevem spremstvu so še Himmler, general von Keitel in Rudolf Hess.

Nasproti njim stojita bleda in odrevenela kancler Schuschnigg in dr. Schmidt.

Nobene besedice v pozdrav.

V tej smrtini tišini spregovori Hitler svoj prvi stavek:

»Gospodi, pred vama stoji največji Nmec vseh vekov. Nihče drugi se ne more primerjati z njim.«

In znova moreča tišina. Kancler Schuschnigg se niti ne upa pogledati dr. Schmidta in zdaj, škripanje stolu; posedli so.

Takoj prične Hitler govoriti, vendar ne s tonom, kakor navadno govori z državnik ali diplomati. Govori, kakor bi stal v reichstagu ali na tribunli pred zbrano množico. Preračunljivo uporablja razne govorniške efekte, tu in tam na lepem vzroji, ob koncu stavkov povzdigne glas v hrupavo rjovenje. Brez prenehanja govori celo poldrugo uro. Že po desetih minutah je bil vstal, pričel korakati po dvorani sem in tja in kričel z rokami podčrtava važne besede.

Kaj je povedal? Najprej tisto, kar smo že pogosto slišali v radiu, v reichstagu, v Berlinu, v Monakovem, v

Nürnbergu; staro pesem o fašizmu in o demokracijah, o boljševikih in Zidih. Naštevaj je uspehe tretjega reicha in obljube desetim milijonom Nemcem zunaj Nemčije. Samo poslednjih dvajset minut je posvetil Avstriji; naštevaj je svoje pritožbe:

»Ne morem dopuščati, da se avstrijska vlada ne zmeni za želje velikega števila Nemcev, živčih v Avstriji.
»Ne morem dopuščati...«

Drug za drugim so udarjali stavki iz obtožnice, težki in rezki, kakor obtožbe državnega pravnikarja, ki zahteva obtoženčovo glavo.

Ob vsakem stavku se je kancler Schuschnigg naspol dvignil s stola in se zganil, zahtevajoč besedo. A vselej je Hitler z gibom roke terjal tišino in nadaljeval.

Zdajci se je zazdelo, da se je utrudil; na lepem je obmolnil in sedel. Znova je vstal Schuschnigg, hotoč spregovoriti. Tedaj je pa pristopil Rudolf Hess, držeč v roki neki papir.

Hitler je povzel, a tokrat nekoliko tiše:

»Da olajšam naše posvetovanje,« je dejal, »vama izročam svoje pogoje. Prosim, da jih podpišeta še danes. Pustil vaju bom pol ure v sosednji sobi, da bosta pretehtala razne točke mojega načrta o sodelovanju z Avstrijo, mojo rodno deželo, ki hite k njej moje najiskrenejše želje.«

Vsi, ki so sedeli okrog Führerja, so hkrati vstali. Vstala sta tudi kancler Schuschnigg in dr. Schmidt. Himmler jima je namignil; neka vrata so se odprla in spet sta se znašla v dvorani z generalštabnimi zemljevidi.

Ves čas, kar sta v Berchtesgadenski vili, še nista imela priložnosti, spregovoriti eno samo besedo...

Zgolj gledalca

Kako naj si razložita to, kar sta ravnokar doživela? Prišla sta pred skrbno zrežiran teater, kjer sta imela igrati samo vlogo gledalcev.

MEDICEJČEVA LJUBICA

Resnična ljubezenska zgodba iz časov beneške republike

15. nadaljevanje

V veliki sprejemni palači je odposlanstvo pred množico povabljenih visokih gostov poklonilo Bianchi Cappellovi poročno darilo: prekrasno demantno ovratnico, vredno osem sto tisoč zlatnikov.

Nadvojvodinja in nadvojvoda sta bila nekoliko presenečena; tako dragocenega daru vseeno nista pričakovala. Bianca je vstala s svojega vzvišenega mesta in s ljubeznivim smehljajem nagovorila darovalce:

»Zahvaljujem se republikli iz vsega svojega prearečnega srca! Darilo je res neprecenljivo! Nosila ga bom zmerom kot prico in opomin, kaj vse delujem svojemu rodnemu mestu. Vendar pa ljubim Benetke tako globoko in iskreno, da bi z istim prekipevačim veseljem sprejela namesto te dragocene ovratnice tudi samo skromno cvetko, ki bi mi jo poklonili njeni sinovici.«

Odposlanec ji je vljudno odgovoril, da je prejela že pač najlepšo cvetlico, kar jih je mogoče dobiti v dar — prelepo florentinsko lilijo...

12. oktobra tistega leta je stopila Bianca sredi dveh odposlancev beneške republike v veliko sprejemno dvorano stare palače. Pred njo je korakal papežev nuncij, za njo pa oglejski patriarh.

Bianca je sedla poleg svojega moža pod široko razpeti vojvodski baldahin. Dvorni komornik ji je ponudil na zlatem pladnju nadvojvodsko toskanjsko krono. Odposlanec na Bianchini desnici jo je vzel v roke in pričel s slovesnim glasom:

»S to krono, Bianca Cappellova, te krunamo za nadvojvodinjo florentinsko, in to v znamenje vsemu svetu, da si postala prava in izbrana hčerka beneške republike!«

Zdaj je pričel kancler Schuschnigg na glas citati Führerjeve zahteve:

1. Razširitev Schuschniggove vlade z zastopniki avstrijskih narodnih socialistov;
2. Odstranitev marksističnih strank iz domovinske fronte;
3. Dovolitev vstopa SA in SS v avstrijsko policijo;
4. Izstop Avstrije iz Zveze narodov, po zgledu Nemčije in Italije;
5. Pridružitve Avstrije k protikomunističnemu paktu;
6. Napoved plebiscita v primernem trenutku;
7. Izločitev vseh pravi nemški domovini škodljivih elementov iz domovinske fronte;
8. Carinska unija z Nemčijo in skupna devizna politika.

»To je hušje od vsega, kar smo si predstavljali,« zamrmra dr. Schmidt. »Nesprejemljivo,« pritrdi resno kancler.

Pol ure je minilo. Avstrijska državnik niti trenutek ne mislita na možnost sprejema takšnih pogojev. Toda generalštabni zemljevidi na veliki mizi govore s strahotno zgovornostjo...

Dvanajst je že minilo, ko stopita državnik spet pred Hitlerja; Führer je še zmerom obdan s svojim generalnim štabom, Avstrijsca sprejme leden molk.

»Ne morem pristati,« izjavi mirno kancler Schuschnigg. »Priznavam nemške pravice v Avstriji, ne morem pa dovoliti ustanovitve nacistične stranke. V Avstriji je samo še domovinska fronta; vsem Nemcem so odprta vrata vanjo. V moji deželi so nacisti v manjšini, zato jim ne morem priznati pravice večine.«

Skoraj pol ure razvija to tezo. Na koncu zagotavlja svojo dobro voljo za sodelovanje z reichom.

Zdaj je Hitler na vrsti, da odgovori. Spet povzame Führer svoj strastni samogovor. Spet prične z velikimi koraki begati po dvorani sem in tja.

Vendar zdaj spremeni svoj ton. Poprej je bil njegov govor obtožnica, zdaj je genljiv zagovor. Sem in tja se govorniku glas omehta in zdi se, da se bo raznežil; podčrtava svojo zve-

stobo in ljubezen do nemškega naroda v Avstriji, do Avstrije same — svoje domovine, kjer počivajo kosti njegovih staršev.

Človek se nehote spomni nenavadnega dvogovora med papežem in Napoleonom, kakor nam ga je popisal Alfred de Vigny:

»Comediantes,«
»Tragediantes,«

je po vrsti zamrmral najvišji cerkveni dostojanstvenik. Toda ono je romantična povest. V Berchtesgadnu pa katoličan Schuschnigg ni mogel drugega, kakor da je z očmi, razširjenimi od groze, strmel v diktatorja, ki je izpovedoval svojo voljo.

In vendar je ponovno odgovoril: »Nemogoče, ne morem pristati.«

Pristanek

Hitler spet odide. In v tretje ostane avstrijski kancler in njegov zunanji minister sam v sprejemnem salonu, prepuščena svojim mislim. Samo nekoliko potrpljenja. Na koncu bosta že odnehala; drugo jima ne bo kazalo.

Vse do mraka se je ta prizor ponavljal. Kakor da bi policijski komisar zasliševal aretiranca. Ob vsakem novem sestanku je moral kancler Schuschnigg za novo točko odnehati. In ob vsakem novem umiku so ga generalštabni zemljevidi opomnili, da mora odnehati v vsem.

Ob šestih zvečer. Soince je zašlo za bavorske Alpe. Tamkaj, daleč na vzhodu že tonejo avstrijske gore v temo. V gorskih vasicah prižigajo prve luči.

Nekajkrat je avstrijski kancler našel patetske besede v obrambo svoje domovine. A vselej ga je sprejel leden molk. Vsakokrat je ta ali oni general povzel besedo in ga opomnil, da nemške čete lahko vsak trenutek odkorakajo iz Monakovega in Regensburga proti avstrijski meji. Ali bo po nepotrebnem dopustil prelivanje krvi svojih rojakov? Koga naj pokliče na pomoč? Mussolini se je skrtil in je dal po telefonu sporočiti, da ga ni doma. Pariz in London cincata in nočeta tvegati dreganje v osje gnezdo Srednje Evrope. Naposled mu ni ostalo drugega, kakor da je odnehal v vsem. Podpisal je berchtesgadenski dogovor.

Noč je, in oba državnik sta bližata svoji domovini. Avto ju v hitrem tempu pelje proti Salzburgu. Avstrijski carinarji ju pozdravljajo.

»Na meji smo,« pravi dr. Schmidt.

»Na meji,« zamrmra sanjavo dr. Schuschnigg.

Kancler avstrijske republike je ravnokar prestal prvo postajo svoje križeve poti...

Vsak
nima toliko denarja, da more potovati v kopališče

Toda vsakdo
bi moral dati za zdravje letno 100 — 150 dinarjev in piti mesec dni mesto druge vode samo našo znamenito:

Radenski zdravilni vrelec
onega z rdečimi srci iz
Radenskega zdravilnega kopališča Slatina Radenci
(pri Mariboru)

Zahtevatje gratis prospektel

sporočili to novico, je opomba, da mladi princ nima pravice do prestola.

Tudi tokrat je držal don Francesco svojo svečano prisego. Priznal je mladega Antonija — Bianca je dečka slepo ljubila — za svojega sina.

Francesco in njegova soproga Bianca Cappellova še nista bila stara, ako štejemo starost po letih. Telesno sta bila pa že oba hudo postarana. Prestašno sta uživala sladkosti življenja in zdaj je prišlo maščevanje preteklosti.

Vse, kar sta zdaj užila, sta morala od življenja izsiliti; na pomoč sta morala poklicati vse mogoče Francescove praške in kroglice, najčudovitejša zdravila, ki jih je nadvojvoda sam mešal.

Nadvojvoda Francesca so pogosto napadale hude bolečine, ki so mučile že tudi njegove prednike, vendar šele v poznejših letih. Ko Francesco ni mogel več prenašati neznošnih bolečin, si je medicjski par izbral novo bivališče v medicjski vili Poggio a Caiano ob znožju Albanskih gor. Prestolonaslednik je upal, da si bo tamkaj spet pridobil zdravje in moč.

Ko sta se Francesco in Bianca hotela odpeljati, sta neprijetno presenečena opazila, da se je tudi kardinal Ferdinand, ki je bil v Florenci v gosteh, pripravil za odhod.

Zato torej je dal osedlati svojega vranca, tako očino je hotel pokazati, da so mu želje njegovih sorodnikov deveta brig. Ferdinand je še nekaj naročil zastran prtljage, polje se je zavihljal na svojega konja, se na kratk poslovil in oddiral pred Francescovi in Bianco skozi mestna vrata.

Pogoj in čisti zrak v gorski pokrajini sta Francescu in Bianchi očitno prišla. Francescove bolečine so kmalu ponehale; zakonca sta se vsak dan po več ur sprehajala po prostranem parku; pogosto sta zašla z bele poti na zapuščenih stezice; ulirala sta si pol skozi gošo grmovje, da sta prišla na svetlo jaso, kakršnih je bilo v tamnošjih gozdovih dovolj. Tamkaj sta sedla in počivala v hladni senci visokih borovcev.

Francesco je spet pričel jahati, kakor da ne bi bil nikoli bolan. Ob kristalnočistem gorskem jezeru se je navadno ustavil, se slekel, skočil v vodo in plaval in čofotal, kakor njega dni. Zdelo se je že, da se je v njegovo telo spet vrnila sveža iskra mladost.

Tedaj se je pa lepega dne bolezen vrnila; bolečine so postale še hušje in neznošnejše kakor poprej.

Nadvojvoda ni več prihajal h kosilu in večerjam; zatekel se je v laboratorij, ki ga je opeknil njegov oče v Poggio a Caiano. Tamkaj je skušal aredi epruvet, vseh mogočih škodelic in lončkov vsaj nekaj trenutkov pozabiti žgččo bolečino, ki je razjedala njegovo telo.

Ko je drugi dan nadvojvoda hotel jesti, je takoj pričel bljuvati. Moral je ležti in poklicati so zdravnikarja; ta je ugotovil, da se je lotila nadvojvode huda vročica. Popoldne se je bolezen na lepem še poslabšala in zdravnik je poslal v Florenci po svoje slovite tovariše, ki naj bi visokemu bolniku vrnilo zdravje.

Med tem je Bianca vsa v skrbeh bedela pri svojem možu; vso noč se ni genila od njegove postelje, požrtvovalno mu je stregla in lajšala bolečine. Drugo jutro je tudi sama morala ležti in zdravnik je ugotovil isto bolezen kakor pri Francescu.

Zdravniki, ki so prispeli iz Florencie, si niso znali pomagati. Takšne boleznii še svoj živ dan niso videli, ne zdravili. Posvetovali so se, učeno stikali glave, naposled so pa le povedali svojo skrivnostno diagnozo: huda vročica, vzrok neznan.

Bolezen se je od dne do dne slabšala.

19. oktobra 1587. leta je začutil Francesco, da se mu bliža konec. Prosil je za sveto popotnico; do poslednje ure je ostal pri zavesti, tako da se je še lahko pogovarjal s svojim bratom kardinalom Ferdinandom.

Bianchi niso hoteli povedati žalostne novice, da je njen ljubljeni mož umrl, kajti tudi njej se je že bližala zadnja ura; spovedala se je in prejela svete zakramente.

Dvorni kaplan ji je podelil sveto popotnico. Nadvojvodinja je med solzami in ihtenjem zaupala duhovniku svojo zadnjo prošnjo:

»Prosim sporočite mojemu možu, svetlosti donu Francescu de Medici, da sem mu bila zmerom zvesta, da sem ga nad vse ljubila in spoštovala in da je bila njegova bolezen tudi moja

Konec na 8. strani

ZRCALO NAŠIH DNI smo morali aktualnejšemu gradivu na ljubo danes lupustiti. UREDNISTVO

Zaključek našega nagradnega tekmovanja

Razdelitev nagrad

Danes smo zaključili naše gospodinjstvo nagradno tekmovanje in izbrali srečne nagrajenke. Na naše vprašanje smo dobili celo kopico dopisov in odgovorov; kajpak smo natisnili samo najdoslednejše. Med temi dopisi smo izbrali pet najboljših, tako da bo lahko vsaka čitateljica sama presodila, ali smo izbrali in nagradili pravično.

Na splošno smo bili z odgovori naših gospodinj in deklet zadovoljni, vendar smo pričakovali tu in tam več jasnosti, izkušenosti in znanja. Zelo smo bili zadovoljni z natančnimi odgovori in nad vse radi smo čitali, ako je tu ali ona natanko opisala, kaj kuha in kako, kako si uredi pospravljanje itd. Razumljivo je torej, da smo izbirali med takšnimi odgovori in ne samo med suhoparnimi poročili, kako je mogoče na mesec porabiti bore 1.200 dinarjev.

Opazili smo pa, da se prav nobena gospodinja ne zanima za vprašanje smotrne prehrane z znanstvenega stališča. Morda bo ta ali ona menila: »S 1.200 dinarji pač ni mogoče paziti čisto na vse in naposled tudi nisimo kemikarke,« vendar naj ji odgovorim, da v njenem odgovoru ni dovolj prepričevalnosti.

Tista, ki se zanima za vse pereče sodobne probleme, bo morda vedela, da se vprašanje smotrne prehrane ne neha ob dobro zabeljenih žgancih. Vedela bo tudi, da nas znanost uči, da ima ta jed več beljakovin, druga več ogljikovih hidratov, tretja več tolstše, itd. In še bo vedela, da govorimo tudi v preprostem jeziku o »izdatni« in »neizdatni« hrani. Vsaka gospodinja naj bi si torej zadala vprašanje, kakšen in kako sestavljen jedilni list bi bil tudi s tega stališča najprimernejši za njeno gospodinjstvo. Vedeti bi morala, katere jedi bi bile najcenejše, hkrati pa najizdatnejše za vsako delo in za vsak letni čas. Saj menda veste, da spomladi in poleti jemo več zelenjave kakor jeseni in pozimi, ne samo zato, ker je več na trgu, ampak tudi zato, ker naše telo to zahteva. Pozimi in jeseni imamo pa rajši mastne in sladke jedi, ker dajejo več kalorij in nas lepo »podkurijo«, da nas ne zebe.

Nekako takšen ali pa še bolj točen odgovor sem zaman iskala med našimi dopisi. To me pa ni oplašilo, kajti po drugi strani sem našla v njih toliko praktičnosti in dobre volje, da sem tudi te nedostatke lahko spregledala. Omenila naj bi samo, da je treba tudi na takšne stvari paziti, čeprav se na prvi pogled zde samo teoretske.

Nagrade po 100 dinarjev bodo dobile tele gospe in gospodične:

Gospa Angela Kopicjeva, Maribor, Nasipna ulica 78; njen dopis je izšel v št. 46. »Družinskega tednika«, z dne 18. nov. l. l.

Gospa Marija Spendetova, Stožice 86, Ježica pri Ljubljani; njen dopis je izšel v št. 49., z dne 9. dec. l. l.

Gospa Vera Darinova; njen odgovor je izšel v št. 48., z dne 2. decembra l. l.

Gospodična S. R.; njen dopis je izšel v št. 2., z dne 13. januarja t. l.

Gospa Milka Zadnikova, Št. Vid nad Ljubljano; njen dopis je izšel v št. 11., z dne 17. marca t. l.

Upamo, da boste z razdelitvijo naših nagrad zadovoljne vse, tudi tiste, ki jim to pot sreča ni bila mila. Upamo tudi, da se boste v prihodnjem nagradnem gospodinjstvem tekmovanju odzvale v ravno tako lepem številu in še z boljimi in popolnejšimi odgovori kakor tokrat! Kakor doslej tako se bomo tudi odzivali na 5. strani našega lista, ki je posvečena samo ženam in dekletom, prizadevale, da bomo s skupnimi močmi korakale navzgor, vse višje in višje. Pri tem nam morajo pa pomagati tudi bralke same, bodisi z zanimanjem za naše delo, s sodelovanjem, s pohvalo ali pa z upravičeno kritiko! Vas vse prisrčno pozdravlja

Urednica

Odgovor na odgovor

Spoštovano uredništvo!

Za presojo vprašanj, kako živita dva s 1.200 dinarji, je pač toliko odgovorov, kolikor družin ima mesečnih dohodkov po 1.200 dinarjev, kajti vsaka gospodinja si uredi življenje in izdatke po svoji preudarnosti. Zato se nič ne čudim, da je gospa Zadnikova našla tako malo stvarnosti in »resničnosti« v doslej objavljenih odgovorih. Čitala sem vse odgovore. Seveda so se me pri tem lotevale različne misli in predstavljal sem si gospodinjstvo v takšnih in drugačnih opisanih razmerah. Glede odgovorov neporočenih se mi pa zdeli skoraj vsi kar dobri. Saj se mora tista, ki mi v praksi, precej zavzeli, da spravi takle proračun skupaj.

Ako je katero stvar premalo, drugo pa preveč visoko napisala, bo morala v resnični računski knjigi pač črtati ali dodati. Kaj ni pri nas ravno tako? Kolikokrat človek dela lepe račune; to bom kupila, to se bo popravilo, ono preuredilo, pa pride vmes kakšna malenkost ali pa bolezen, in moraš črtati to ali ono, ali pa oboje. Takšno je pač življenje.

Glede mojega odgovora in proračuna pa vidim, da ga je gospa Zadnikova kajub pazljivo čitala in prebrala. Moj uvod ji mora dokazati, da je to res, ker sem omenila in da moj odgovor ne bo ustrezal tekmovanju. Opisala sem svoje izdatke tako, kakor jih v resnici izdajam. Nikakšnih fantazij, jemljenj namreč življenja kot tako. Če sem napisala, da sem poročena 7 in pol let in ta leta vedno sama gospodinjim kljub službi in brez službanje, si mora pač vsaka misliti in mi lahko brez posebnega dokazovanja verjame, da je resnica. Drva dobim zdaj, ko smo premeščeni, po 40 dinarjev kubični meter, pripomnila sem, da jih dobim od sorodnika — to pa zato, da si ne bi kdo drugače razlagal. V prejšnjem kraju sem jih plačevala tudi po 40 dinarjev, pa tudi po 37 dinarjev. Krompir po 50 par (pripomba: v jeseni kupujem; takrat je cenejši, zlasti pri množini. Seveda za 1 ali 2 kg je cena druga.) Informirala sem se, po kakšni ceni je zdaj. Sosed v Smarju ga je kupil po 80 do 85 par kilo za seme. Sicer je pa v splošnem najbolj pereč proračun zaradi stanovanja. Vsaka ga visoko računa in kritizira drugo, ki stavi nižjo postavko. Čudno! Iz tega sklepam, da so samo meščanke pisale, me deželanke naj bomo pa kar lepo tiho. Sicer pa mislim,

Tako utegneš popraviti staro, ponošeno obleko, da bo videti kakor nova. Spreдай prerezek, estaviš svetlo svilo ali baržun, staro blago pa oblikuješ v bolero in ga prepneš s tremi ljubimi baržunastimi pentljami. Takšno obleko boš lahko nosila popoldne za dve izprehode.

da imamo kar vsi pravico do tekmovanja.

Zelim vsem naročnicam, ki že vodijo gospodinjstvo, kar največ teka pri denarju, neporočenim pa ključem: le z veseljem v zakon in k štedilniku. 1.200 dinarjev ni velika vsota, če jo pa dobro obrneš, le veliko zabeže na vseh straneh. Pridnost na preudarnost sta gospodinj v veliko pomoč, in pa ljubezen, ki brez nje ni sreče ne zadovoljstva.

Pričetne pozdrave uredništvu in vsem cenjenim bralkam in tekmovalkam
Eva Igova.

ŽENSKI RAZGOVORI

Gospa K. S. Celje. — Priznati moram, da me je vaše vprašanje spravilo v zadrego, kajti še nikoli se nisem bavila s podobnimi problemi. Pregledala sem nekaj kozmetičnih in zdravniških knjig, a vendar nisem našla nobenega učinkovitega zdravila. Glede tolstše pod brado in ob straneh bi vam nasvetovala masažo, in sicer naj se hčerka masira vsako jutro in vsak večer. Na hrbtno stran prstov naj si natre nekoliko mastne kreme, potem naj pa izmenjajo enkrat z levo, drugič z desno roko tolstše po podbradku in gladi od srede nazven, torej od srede brade proti ušesom. Takšna masaža bo — posebno, če jo bo hčerka res vsak dan redno ponavljala — kmalu odstranila neprijetno tolstšo. Opozoriti vas moram tudi, da je gospodična še v letih, da se dekle razvija, in torej ni tako čudno, če je nekoliko debelšna; to se pozneje samo popravi.

Glede drugega vprašanja bi bilo pa najbolje, ako bi se obrnili do strokovnega zdravnika (do kozmetika), posebno ker je gospodična že storila napako, ki ste jo omenili v svojem pismu. Dlačice potlej še rajši poganjajo, zato jih ne kaže tako odstranjevati. Ako niso pregošte, jih obelste z vodkovim prekisom, ki ga dobite v vsaki lekarni ali drogeriji za nekaj dinarjev. Namočite v prekis kosmič vate in večkrat omočite dlačice, dokler ne bodo čisto svetle v barvi kože. Trdo, rjavo kožo ob koticah ustnic naj si hčerka vsak večer namaže s kakšno kremo, ki ima dosti hranilnih snovi in ki kožo pobeli. Iz lastne skušnje vem, da lepo omeha in pobeli kožo bela krema »Leodor«. Hčerka naj na splošno pazi na dobro prebavo, rajši več sadja in zelenjave kakor mesa, obraz naj si pa tudi primerno neguje. Zvečer naj si ga umije z mlačno vodo, potlej pa natre s kremo, ki je primerne za njeno kožo. Umivanje zvečer je namreč ravno tako važno kakor jutraj, ker se čez dan na koži nabere dosti prahu. Ako vse to ne bo pomagalo, je pa najbolje, da se posvetujete s strokovnim zdravnikom. Saška

Letošnja Spomladanska Moda

Na splošno ni dosti drugačna od lanske, novosti so v malenkostih

Kostimi

Kakor vsako leto, tako bodo tudi letos spomladi prevladovali kostimi, ki so nekakšna »železna rezerva« v damski modi. Zapirali se bodo na splošno po sredi, mnogo bo pa tudi odprtih, da bo videti bluzo ali telovnik.

Kroj

Zelo ženski in nežen je, kakor ga že dolgo nismo bili vajeni; dosti okroglih črt, dosti gub in naborkov.

Jopice

Še zmerom bodo v modi jopice v obliki smokingov; tudi mlahave jopice bodo moderne, a priporočamo jih samo nežnejšim ženskam. Jopice, natančno krojene po moških jopičih, bodo dopolnjevale športne kostime. Nekatere jopice bodo precej dolge — saj ste morda že slišale letošnje modno geslo za kostime: kratka krila in daljše jopice — druge bodo pa krajše, in naposled bodo nosile še bolere.

Menda ne bo letos ženske, ki ne bo imela svojega bolera. Prirojila si ga bo iz stare, ponošene jopice, iz obrabljene platnene obleke itd.

Najnovejša in praktična moda: kostimovo jopice oblečeš lahko tudi na »malo obleko« v isti barvi, pa imaš popoldanski komplet.

Krila

Krila so ravna in pogosto okrog in okrog drobno nagubana (plisirana); večkrat ste že slišale, da so letos krila tako kratka kakor še nikoli doslej; to pa ni res. Morda skrajšaš lansko krilo za dva centimetra in nihče ti ne bo mogel očitati, da nisi moderna.

Poletni plašči

Poletni plašči bodo na splošno podobni lanskim, ker se tudi letos ne bodo zapanjali navzkriž, ampak samo z zaponkami ali enim velikim gum-bom sredi pasu. Pogosto bodo brez ovratnika in brez reverjev, in sicer v nasprotni barvi kakor obleke. Torej k enobarvni obleki imprimiran plašč in narobe. Moderni bodo plašči z velikimi imprimiranimi vzorci; ali bodo tudi lepi, še ne vemo.

Med oblogami zob delujejo škodljivi bacili in kisline, ki zobno sklenino razkroje ter povzročajo neozdravljivo gnitje (Karies). Zaradi tega je dolžnost vsakega kultiviranega človeka da dnevno večkrat očisti zobe. — Uporabljajte penečo in preizkušeno ODOLOVO zobno pasto!

Odol

Obleke

Spet bomo nosile imprimirane obleke, vendar to leto ne bo toliko pisanih vzorcev kakor lani; posebno v modi bo črno-bel imprimé, ki je od daleč videti nežno siv.

Malenkosti

Moderni usnjeni pasovi bodo letos ozki, pasovi iz blaga bodo pa široki in celo neenakomerni, sredi ožji, ob konceh pa širši. Glede pasov ne smem pozabiti omembe, da bodo Parižanke nosile kot najmodernejšo novost pahovke in pasove iz blaga okrog pasu.

Barve

Modne barve so; vsi toni sive od svetlosive, srebrnospive do temne, sivomodre barve, dalje rožnatordeča barva, odtenek vrtnice, ki cveto v juniju, in še dalje zelenkasta — Parižanke ji pravijo vodenozelena — in rumena kakor žito, a ne kakor gorčica.

Klobuki

Kakršne želite nosile bomo majhne in velike, takšne, ki bodo podobni krožnikom z vegetarijansko zakusko, in takšne, ki bodo še zmerom podobni klobukom — kako žalostno, kaj ne? No, upam, da se bo še zmerom večina izmed vas odločila za preizkušene oblike — sicer bi se ta ali ona utegnila na naših ulicah osmešiti... Upam, da ste z mojo modno brzojavko zadovoljne, zdaj pa le hitro h krojačem, šiviljam in modistkam!

Simona

Naša kuhinja

KAJ BO TA TEDEN NA MIZI?

Cetrtek: Vlivanci na goveji juhi, kuhana govedina, krompirjev pire, čebulna omaka. — **Zvečer:** Kokoš v obari, zraven krompirjevi cmoki.

Petek: Zelenjavna juha, palačinke, nadevane z marelično mezgo, jabolka v kompotu. — **Zvečer:** Radič in krompirjevi rezanci.

Sobota: Riževa juha, dušen krompir, jajčna omaka, kuhana govedina. — **Zvečer:** Pljučna pečenka na način divjačine, zraven žličniki.

Nedelja: Možganova juha, krompirjeva solata, dunajski zrezki. — **Zvečer:** Goveji golaž.

Ponedeljek: Zdrob na juhi, vložene kumarice v omaki, krompirjev pire, kuhana govedina. — **Zvečer:** Kranjske klobase s kislim zeljem.

Torek: Goveja juha z vrančnimi cmoki, pariški zrezek, mešana solata. — **Zvečer:** Oranžni cmoki*.

Sreda: Golaževa juha, dušen krompir, francoska solata. — **Zvečer:** Kakao in čokoladni kipnik.

Pojasnila

*Oranžni cmoki: Skuhaj tri velike krompirje, jih olup in še vroče pretlač. Zda osoli, dodaj en rumenj in eno celo jajce, kosec presnega masla, 3 jedilne žlice kisle smetane in 20 dkg moke. Vse to zgneti v testo, razdeli v 35 koscev, polgaj vanje pomarančne krljice, zvij in oblikuj podolgovate cmoke.

KOLESA

damska in moška, nainovejši letošnji modeli v največji izbiri že od din 550 — dalje
NOVA TRGOVINA
TYRŠEVA (DUNAJSKA) CESTA 36
nasproti Gospodarske zveze

Za kolesa samo »Durlin-Jake!«

Znanost pred novimi nalogami

Pogovor z ameriškim avtomobilskim kraljem Ketteringom

Danes živimo v dobi tehnike. Na vseh poljih je znanost silno napredovala. Vsak dan izumijo kaj novega. Daljša ne igra nobene vloge več. Po brezičnih valovih slišimo godbo in človeški glas iz še tako oddaljenih krajev sveta. Ali se pa doba tehničnega napredka res že nagiba h koncu?

Na to vprašanje je pred kratkim odgovoril v nekem intervjuju podpredsednik ameriške avtomobilske družbe General Motors Co., Charles J. Kettering, sam pomemben izumitelj. Po njegovem mnenju na polju tehnike ne smemo biti preveč konservativni. Čarobna beseda, ki oživi sleherni državo in priskrbi njenim državljanom delo, se imenuje »sprememba«. Naša naloga je, da na vseh poljih spremembo pospešujemo, ne pa zatiramo. Pri raziskovanju in pri poskusih ne smemo preveč podlegati vplivom tako imenovanih strokovnjakov. Inteligentni samouki so dosihmal dali svetu več izumov kakor pa razni izkušeni strokovnjaki. Pred tridesetimi leti je na primer uradna znanost trdila, da ne bo nikoli mogoče v avto vgraditi avtomatsko električno sprožilno (starter), danes ga ima pa že sleherni avtomobil.

Najvažnejši problem

Kettering je nato povedal primer iz lastnega življenja. V otroški dobi avtomobilske industrije so potrebovali 17 dni, da so položili en sam avto. Kaj pa da je to zelo oviralo hitrost izdelave. Strokovnjaki so pa dejali, da tega ni mogoče popraviti. Slučajno so odkrili nove vrste loščila, ki se je pa tako hitro sušilo, da za loščenje avtomobilov ni prišlo v poštev. Po dveh letih poskusov v laboratorijskih avtomobilskih družbe se je posrečilo sestaviti loščilo, ki je mogoče z njim poločiti avtomobile v tako hitrem času, da strokovnjaki ne bi nikoli verjeli.

Na vprašanje, kateri problem se mu zdi najvažnejši, a ga znanost še zmerom ni rešila, je Kettering odgovoril, da je to problem, zakaj je trava zelena. Nikakor ni dejal tega za šalo, narobe, tako je ves prežet z važnostjo tega problema, da je že več let sem žrtvoval ogromne vsote denarja za njegovo rešitev.

Kettering sicer ne upa, da bo učal odgovor na svoje vprašanje, vendar se pa zaveda, da bo ravno razplet tega problema dober korak na poti navzgor. Zelenje v travi in v listju ima namreč čudovito zmožnost, da nakupijo v sebi solčno energijo. Ako bi poznali to skrivnost, bi lahko gradili transformatorje, ki bi v njih sončno energijo spreminjali v elektriko ali toploto.

Amerika bolega danes za gospodarstvo depresijo, ki jo vsako leto oskuduje a več milijard. Kettering je dejal, da vama zanesljiv pripomoček, kako bi

to depresijo odpravili. Z eno milijardo dolarjev naj bi ustanovili in uredili kakšnih 500 do 600 novih raziskovalnih laboratorijev za nove izume. Bili bi gotovo presenečeni, koliko novih izumov bi zagledalo beli dan in koliko novih industrijskih panog bi se pojavilo na svetu. Kaj hitro bi potlej izginila nezaposlenost, ki je dandanes v Ameriki tako pereča. Kettering meni tudi, da bi moralo vsako industrijsko podjetje imeti svoj laboratorij za raziskovanje in izume.

Stroj za merjenje vročine

Kettering je sam v svojem rojstnem kraju Daytonu ustanovil sklad s podporja medicine — torej tiste stroke znanosti, kjer sam sicer ni doma; iz tega sklada dobiva podporo posebno zmožni tamošnji zdravnik. Ta zdrav-

nik ima nalogo, da redno pazi na vse nove izume na zdravstvenem polju namesto svojih poklicnih tovarišev, ki jim vsakdanje delo tega ne dopušča. Vsak teden pa ta zdravnik poroča o svojih ugotovitvah svojim tovarišem na posebnih znanstvenih sestankih.

Ketteringova ideja je imela sijajen uspeh. Pred kratkim so zdravniki v Daytonu izumili nov stroj za merjenje vročine, ki ga uporabljajo že skoraj v vseh modernejših ameriških bolnišnicah in ki so ga na nekem mednarodnem zdravniškem kongresu označili kot nenadomestljiv pripomoček za merjenje vročine v modernem zdravilstvu.

Iz vseh teh primerov vidimo, da more samo pesimist napovedovati, da se doba izumov že nagiba h koncu.

MISLIM, DA BOMO RAVNO Z LJUBEZNIJO DO ŽIVALI NAPOSLED ZATRELI VOJNO. KAJTI KADAR BOMO DO VSEH BITIJ ČUTILI TISTO, KAR ČUTIMO ŽE ZDAJ DO DRAGIH NAM MAČK, PSOV IN KONJ, TEDIJ TUDI LJUBEZEN DO NAŠIH BLIZNIH NE BO MOGLA IZOSTATI.

Vojvodinja Hamiltonova v londonskem »News Chronicle«.

Priznanje pod etrovo masko

Kaj govore ljudje v narkozi? Deklamiranje ljubezenskih pesmi in oštevanje stitnih predstojnikov

Kaj prav za prav govore ljudje v narkozi? Primarij neke velike newyorške bolnišnice se je več let bavil s tem vprašanjem, zdaj je pa objavil svoje ugotovitve, kajpak v mejah poklicne molčečnosti.

Celo v narkozi igra veliko vlogo dobra vest, sicer se zločinci ne bi tako otepal operacij in se ne bi rajši odločali za nevarnost zahrbtnih boleznih namesto za nenevarno narkozo. Boje se namreč, da ne bi med operacijo izblebetali stvari, ki jih rajši skrivajo na dnu srca, ker bi jim utegnile škodovati. Kajpak ne vedo, da je sleherni besedica, ki uide operancu v narkozi, pod strogim ključem zdravniške poklicne molčečnosti.

Ljudje postanejo romantični

Primarij neke velike newyorške bolnišnice, ki je že leta in leta opazoval ljudi v narkozi, ve povedati marsikakšno zabavno »skrivnost«, ki je ljudem na operativni mizi v narkozi omami priklopela na ustnice. O vsem mogočem govore ljudje v narkozi, največjo pozornost pa kajpak posvečajo tudi v narkozi — ljubezni. Moški navadno šepetajo imena ženske, ki jo ljubijo, ženske pa spet kličejo imena stitnih moških, ki so jim posebno pri sreju. Ljudje, ki so dolga leta skrivali kakšno srčno skrivnost s pretirano sramežljivostjo na dnu srca, jo na

operativni mizi izbrbljajo kakor molitvico.

Zelo radi operiranci v narkozi deklamirajo ali celo pojo ljubezenske pesmi in odlomke znanih šlagerjev; pod etrovo masko postanejo celo najresnejši in najsuhoparnejši ljudje sentimentalni in romantični.

Raztegnjeno poglavje v narkotičnih blodnjah je tudi poklicno življenje. Operirane govori o svoji trgovini, hvali in graja svoje uslužbenke, pošilja k vragu konkurenco in toži o svojih skrbih. Pogosto kakšen uslužbenec ošteva svojega sitnega šefa, pove mu v brk vse, kar si v navadnem življenju komaj misliti drzne... Moški, ki v narkozi blodijo o ljubezni, se navadno pripravajo s svojimi tekmeči in jih oštevajo z vsemi mogočimi priimki.

Nihče ne laže

Ženske pod etrovo masko kajpak fantazirajo o oblekah; menda ni treba omenjati; da rade znašajo sveto jezo na svoje tekmece. Značilno je, da operiranke večkrat blodijo, da prekipeva mleko, da se je kakšna jed prežgala, da je ta ali oni pozabil v jedilnici utrniti luč itd. Same gospodinjske skrbi, ki pričajo, da so ženske tudi v podzavesti dobre gospodinje.

Zanimiva je okoliščina, da v narkozi nihče ne laže in da je vse, kar pripovedujejo operiranci, čista resnica. Najbrže ljudje v podzavesti nimajo dovolj duševne samostojnosti, da bi govorili neresnico. Tako pacienti na operativni mizi po pravici odgovarjajo, ako jih zdravnik kaj vpraša, kajpak samo ob pričetku narkoze, dokler se še ne pogreznjejo v globoko, mirno spanje. (»N. W. Journal«, Dunaj)

Narodnosti v restavraciji

Natakar neke velike restavracije v Parizu je pred kratkim izjavil, da utegne že po načinu, kako si zakonski pari izbirajo svoje obed, sklepati na njihovo narodnost:

Švedje: gospod ponudi jedilni list dami, in ko izbere ona, naroči tudi on. Med obedom malo govori in ne gleda data drug drugega. — Francozi: najprej gospod prečita jedilni list, predlaga to ali ono svoji sosedji, potlej pa po tihem naroči obed, pogosto ne upošteva njenih opomb. Med obedom zakonca tiho kramljata. — Američani: dama izbira in naroči navadno zelo veliko, sama pa pojé zelo malo in vse jedi prepusti možu. — Angleži: posebno važnost polagata angleška zakonca na udoben prostor; jedi izbira mož in jih tudi predlaga ženi. Oba jesta obilno in izdatno in sta po navadi vseeno vitka. — Nemci: žena izbere in naroči, mož izbere in naroči. — Madžari: posebno so natančni Madžari pri izbiri prostora: biti mora takšen, da ima razgled po vsem lokalno. Natakar mora dolgo čakati; mož važno prebrira jedilni list in od strani opazuje svojo ženo; naposled naroči vse jedi, ki je pri njih ona prikimala, zraven pa še kakšno malenkost, ob koncu čitanja pa poljubi ali pogladi svoj spremlevalki ročico. — Avstrijci: ona in on si skupaj ogledata jedilni list, naročita skupaj in navadno zahtevata od vseh jedi, razen črne kave, po dvoje. — Italijani: mož zahteva dva jedilna lista, oba le malo izbirata,

hitro jesta; važna jima je črna kava in dobra pijava. — Poljaki: mož naroči večidel že vnaprej izvrstno kosilo in ženo z njim preseneti. — Rusi: mož je otrok in prepusti izbiro jedi »mamuški« ženi. (»Pionier«, Zlin)

Ali je res ali ne?

Nekatere trditve, ki smo jih spodaj zapisali, so resnične, druge pa ne; v zabavo in pouk vam bo, ako boste vsako posebej pretehtali in skušali ugotoviti, ali je upravičena ali ne:

1. Če si verveice kupičijo na jésen veliko zalogo orehov, pomeni to, da bo zima ostrá.
2. Missouri je najdaljša reka v Severni Ameriki.
3. Prve drsalke, ki jih je uporabljal človek, so bile iz kosti.
4. Pogosto zadošča samo-hitro padanje z letalom, da se vrne glušcu sluh.
5. Nekateri ne marajo prižgati treh cigaret z eno samo vžgalico; ta praznovernost temelji na stvarni podlagi.
6. V določeni globini je toplota v vseh morjih in v vseh zemljepisnih širinah ista.

Odgovori

1. Ni res: Množina zaloge je odvisna od veveričine moči, pa tudi od tega, koliko dobi živalca pod drevesi.
2. Res je: Missouri je dolg 4.847 km, Mississippi pa »samo« 4.620 km.
3. Res je: Po izkopanih, ki so jih izkopali v Angliji, moremo ugotoviti, da so bile takšne drsalke v rabi pred XII. stoletjem.
4. Ni res: Tako utegnemo ozdraviti samo tisto naglušnost, ki je posledica živčnega pretresa; prave naglušnosti pa ne.
5. Res je: Strah pred prižiganjem treh cigaret z eno samo vžgalico koreniti iz časa burške vojne; tisti, ki si je zadnji prižgal cigareto, je bil namreč v nevarnosti, da ga ne zadene krogla sovražnika, ki je iz daljave opazil ogenj.
6. Res je: Celó v tropskih krajih ima morje v globini 1.500 m samo 2' toplote. (noR)

Čarobna moč ultravijoličastih žarkov

Uporaba ultravijoličastih žarkov, ki je bila vse doslej omejena izključno je na medicino, od dne do dne raste in se razširja. Zdaj so začeli z njihovo pomočjo v newyorških kopalniških ubijati bacile in druge mikroorganizme, ki pridejo v vodo. V newyorškem mestnem laboratoriju delajo z ultravijoličastimi žarki tudi poskuse za konzerviranje hrane. Dognali so, da se da s temi žarki zelo dobro ohraniti presno maslo.

Ultravijoličasti žarki vplivajo posebno nenavadno na alkohol: pod njihovim vplivom namreč alkoholne pijače hitro zavro, dobe aramo in postanejo močnejše. (»Berliner Tageblatt«)

Šola za neveste

Kako se na Japonskem pripravljajo za zakon

Se zmerom je zelo majhno število tistih japonskih deklet, ki si po dovršitvi šole izbere kakšen samostojen poklic ali pa študij na univerzah ali tehniških visokih šolah. In še zmerom je glavna naloga mlade Japonke, da se kolikor mogoče hitro poroči in ustanovi svoj dom. Na Japonskem imajo zato veliko raznovrstnih šol za ambiciozne bodoče gospodinje, tako n. pr. šole za ročno delo, za kuhanje, za glasbo, risanje in slikanje, za vpletanje in gojitev cvetlic, itd. Če pa hoče biti bodoča japonska nevestica popolna, mora kajpak absolvirati tudi »šolo za neveste«. V tej šoli se japonska mladenka nauči prav vsega, česar potrebuje pozneje v zakonu.

Prve takšne šole so ustanovili nekako pred desetimi leti; zelo so se ob-

nesle in tako so kmalu nato v vsakem mestu in pozneje celo v sleherni vasi ustanovili »šole za neveste«. Zmerom so polne nadobudnih japonskih mladenk, v cvetu 18. do 22. let. Takšna šola traja navadno dve leti; v njej se dekleta uče splošnega političnega gospodarstva, prava, zgodovine, pravne vedenja v družbi in gospodinjstva. Kajpak tudi ne pozabijo na nego dojenčka, na vzgojo otrok, na kuhanje, šivanje, na leptno nego, na glasbo, umetnost in še na mnogo drugih važnih stvari, ki jih mora obvladati vsaka poročena žena. Vsi predmeti, ki jih imajo na urniku gojenke teh šol, se pozneje v življenju praktično ponavljajo.

Učiteljica pelje gojenke svoje šole na trg kupovat. Izmenično morajo dekleta kuhati in skrbeti, da vladata v vseh učnih prostorih red in čistoča in da je povsod dovolj cvetja. Pogosto naredbe gojenke tudi izlet v veleblagovnice, trgovine in tovarne, kjer se uče nakupovanja. Kajpak te vzorne bodoče gospodinje ne smejo pozabiti na umetnost in zato si pogosto ogledajo razne umetniške razstave, muzeje itd.

Vodinja misel teh šol je: odpreti bodočim ženam oči za težave vsakdanjega življenja. Podoželske šole za neveste imajo pa še posebne tečaje, prilagodene življenju v tamošnjih krajih.

O ljubezenskem in spolnem življenju v zakonu pa v teh sicer velemodernih šolah nikoli ne razpravljajo, ker zakon na Japonskem navadno še zmerom sklepajo starši.

Banka Baruch

11. Rue Auber, PARIS (9e)

Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vrší vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64. Bruxelles; Holandija: št. 1458-66. Ded. Dienst; Francija št. 1117-94. Paris; Luxemburg: št. 5967. Luxemburg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

In vendar so japonske žene vzor dobre zakonske družice, saj so ponižne, skromne, čednostne, inteligentne, ljubeznive in nenavadno ljubeče matere.

Zakaj je Jugoslavija siromašna?

Sami ne vemo, kako smo se navadili govoriti o bogastvu Jugoslavije. Če primerjamo statistike drugih držav z našo, pridemo do spoznanja, da o kakšnem našem posebnem bogastvu ne more biti govora. Priobčili smo že več takšnih poučnih statistik, danes prinašamo še eno o rodovitnosti zemlje v raznih evropskih državah; številke smo posneli po zliškem »Pionierju«.

Pridelek na hektar zemlje v letu 1935/36

	Pšenica	Rž	Ječmen	Oves	Koruza	Krompir	Sladkor na pesa
Holandiska	29,20	21,90	27,80	21,20	—	179,45	368,65
Belgija	25,55	22,45	25,45	26,00	—	193,05	306,00
Danska	28,80	16,80	28,30	25,30	—	165,75	368,10
Irska	24,10	16,50	25,95	24,20	—	187,35	258,40
Velika Britanija	22,00	—	20,90	20,25	—	160,60	236,60
Norveška	20,15	19,00	19,45	20,50	—	184,05	—
Švedska	22,20	17,80	20,00	18,75	—	135,85	395,40
Nemčija	21,70	16,45	20,95	19,55	—	157,50	297,40
Švica	20,75	19,40	17,75	19,30	28,00	133,95	405,00
Češkoslovaška	16,90	15,20	16,30	14,65	15,55	121,95	270,95
Luksemburg	15,95	14,95	14,55	16,35	—	104,35	—
Avstrija	15,90	14,10	16,25	13,45	21,50	120,65	253,10
Finska	16,65	14,00	13,70	13,40	—	154,65	247,95
Francija	13,95	10,90	13,70	13,20	16,25	104,20	277,60
Madžarska	13,95	11,40	12,85	11,90	17,50	70,05	192,95
Bolgarija	12,95	11,40	14,70	10,75	14,35	84,10	177,35
Italija	13,65	13,45	10,05	11,55	18,85	57,95	235,00
Poljska	11,85	11,15	11,90	11,65	12,75	116,65	210,50
Litva	11,40	11,75	11,50	10,50	—	108,40	218,60
Letonska	11,40	12,30	9,65	10,00	—	126,30	201,25
Albanija	9,65	10,95	10,00	9,60	13,65	43,05	—
Estonska	10,00	11,95	8,70	8,95	—	130,25	—
Jugoslavija	11,55	7,96	9,40	8,35	15,70	52,60	164,80
Španija	8,50	8,10	10,40	8,85	16,70	110,00	220,60
Romunija	8,90	9,55	7,80	8,95	10,55	90,75	158,70
Portugalska	10,80	8,80	7,50	4,60	6,20	158,60	—
Grška	8,05	7,35	8,60	7,20	14,35	56,50	—
Evropa povprečno	12,65	13,10	13,25	14,55	13,70	124,70	265,75

V gornji statistiki je Jugoslavija na 23. mestu. Rodovitnost naše zemlje je skoraj trikrat manjša kakor holandske zemlje. Drugi kriterij: v primeri z evropskim povprečjem je dober samo pridelek naše koruze; povsod drugod zaostajamo za evropskim povprečjem za 30—50%. Ker je pa naša zemlja dobra, je to dokaz, da jo naš narod še precej primitivno obdeluje in da je ne zna tako izkoriščati kakor drugi narodi. To je hkrati dokaz, da potrebujemo, kakor v vseh panogah, tudi v poljedelstvu mnogo dobrih poljedelskih šol in večernih tečajev. Hkrati s pridnostjo rok in z bogastvom strokovne izobrazbe pri posameznikih raste namreč tudi bogastvo naroda.

MIGLJAJ USODE

Po nemškem
izvirniku priredila
R. K.

9. nadaljevanje

S prav izrazitim gibom je razprla prste in si s palcem podaljšala nos. Mala razposajenka, ki jo je resnost obšla le za kakšne minute, je bila zdajci vsa obsedena od te misli. S trdno odločnostjo je pribila:

»Tudi jaz se bom poročila!«
Mlada žena se je zvonko zasmejala.

»To vendar ne gre kar na vrat na nos. Koga si boš pa izbrala?«

»Tega še ne vem — in to mi je na koncu vseeno. Samo ven iz tega otroškega vzdušja moramo... Hudo je le to, da se z nikomer pogovarjati ne smem. Mama me zmerom spodi, kadar pridejo gostje, in še na vaš jour fixe me noče vzeti s seboj. Toliko sem jo prosila in toliko moledevala, toda odpravila me je, rekoč: Elizabeta, otrok si še!«

»No, saj to si še res, mala Lizika,« je resneje povzela Hana, »sicer bi ne govorila takšnih otročarij.«

Te besede ji je pa mala gospodična hudo zamerila. Trmasto se je razkoračila pred prijateljico.

»Sedemnajst let bom stara čez dva meseca — in ti si jih štela osemnajst, ko si se možila... Leto dni pač ni besede vredno. Pri tem ostanem: poročila se bom! In na ženitovanjsko potovanje me mora tudi peljati, v Švico in v Italijo, kakor sta šla vidva.«

»Skrivnostni on, ki jo bo moral peljati na potovanje, in ki še ni imel ne imena ne oblike, je bil za tega otroka očitno postranska reč.«

Prav tedaj je vstopila Hanina sobarica z novico, da je prišel tapetnik, ki je bil za to uro naročen. Mlada gospa je vstala in se opravičila pri Liziki:

»Samo deset minut! V spalnici dobim nove zavese, in to moram sama ukazati kako in kaj. Potrpi ta čas!«

Lizika je ostala sama, toda bila je pri Hani že kakor doma, in si je znala najti zabave. Najprej je poklicala Bora in ga začela lepotečiti. Na glavo mu je posadila svojo kučmo, boš mu je ovila okrog vratu, potlej ga je pa zajahala kakor konjčica.

»Hop, Boro! V skok! Zdej jezdiva na sprehod — na lov — hop, hop!«

Stari Lizikin prijatelj pri igri je bil vajen takšnega tiranstva. Pokorno je ubogal, toda zdajci je obstal in začel pritajeno rečati:

Vrata so se bila po tihem odprla in na pragu je stal neki gospod, ki je z nepopisnim začudenjem opazoval to »pasjo ježo.«

Mala gospodična je brž skočila z Borovega hrbita in se vstopila poleg psa, rdeča ko kuhan rak. Na vso srečo je bil tudi prišel ves v zadregi.

»Ne zamerite mi,« je zajeljal. »Hotel sem govoriti z gospodom Brankovim... ker ga pa ni doma... sem hotel z gospo...«

Tukajle mu je beseda obtičala v grlu. Par minut je stal molče, potlej je pa kar planilo iz njega:

»Lep pes, zares lep!«
»Za Bora ga kličejo!« je še vsa zmedena izdavila Lizika.

Zdelo se je, da je gospod z velikim zanimanjem prisluhnil temu odkritju, toda beseda, da bi navezal pogovor, mu ni šla z jezika. Čez nekaj minut se je vendar toliko opogumil, da je vprašal:

»Ali imate radi pse, gospodična?«
»O, da!«
»Tudi jaz.«

In po tem globokomnem pogovoru sta oba obmolknila, ker nista mogla za ves svet ziniti pametne besede.

Kakor naročena se je prav tedaj vrnila Hana — in je brž zmedenja gospodično Arnikovo z gospodom Ebertyjem.

Mlada gospa je sprejela obiskovalca prijazno in zaupljivo. Saj so bili vsi graščaki iz domačega okrožja prijatelji med seboj in so prihajali kljub precejšnjim razdaljam med posameznimi graščinami pogosto drug k drugemu v goste. Gospodična Dankmarjeva in Oton Eberty sta si bila pa že izza mladih nog dobra prijatelja.

Oton ji je na dolgo in na široko začel pripovedovati, kako je kaj doma, kako napreduje posestvo in kaj počenja babica. Ko jo je bil za slovo obiskal, mu je še naročila za vnukinjo prav prisrčne pozdrave.

Lizika je molče poslušala in je še zmerom sramežljivo pobešala glavo. No, saj to ni bila majhna stvar, ko jo je pa ta ljubeznivi novi znanec presenetil pri tolikanj otročji igri — in prav danes, ko je malo prej svečano izjavljala, da se bo kmalu poročila. Da, in še prej, ali je ni spoznal doktor Eckard

tudi v kočljivih okoliščinah? Toda »striček« je že star gospod, a ta, ta Oton Eberty, ta je vendar mlad in še čeden fant povrh! In kako mu zdaj jezik teče, ko se s Hano pomenkuje! Lej ga, lej, saj zmerom in zmerom škili k njej... In ona, Lizika, se mu mora pač zdeti še popoln otrok, ko pa jezdi psa in je oblečena v takšno kratko krilce!

Na vso srečo se je prav tedaj vrnil Brankov in povabil svojega prijatelja v delovno sobo. Toda komaj sta bila gospoda sama, je Oton brž povprašal Brankova:

»Prijatelj, kakšnega živlega hudička pa imate pri vaši hiši? Ko sem stopil v salon, sem uzrl tega čednega dekliča, kako ti psu na hrbtu jezdi po sobi.«

»Arnikovo Liziko misliš? To ti je še pravo pravcato otroče!« je smehljaje se odvrnil Ervin. »Takšnih prešernih domislekov sem pri njej že vajen. Toda kaj hočem, ko je pa tolikanj navezana na mojo ženo. Pa pustiva to! Povej mi rajši, ali si že končal vse delo na polju?«

»Vse je gotovo in pospravljeno! Zdej si bom lahko z mirno vestjo privoščil nekaj veselih tednov v Berlinu.«

»Da, da, zdej pride spored tvojih pustolovščin na vrsto! Saj si mi že zadnjič pravil, da se hočeš kot samec še poslednjič iznoret, preden pride — katastrofa...«

»Katastrofa? Ne zbijaj šal.«
»Ne morem si pomagati. Po mojem okusu je Mica Jagova — katastrofa! He, zdej mi pa še povej, ali si jo že zasnubil?«

»Kaj še, saj se mi ne mudi,« je Oton jezno odgovoril. Toda prečje nato je z nenadajano razjasnjenim obrazom dodal: »Zdi se mi, da se bom tokrat v Berlinu prav posebno imenitno zabaval.«

Komaj je to spregovoril, se je s tolikšno energijo spustil v globok naslonjač, da je kar zahreščalo.

Doktor Eckard je bil mož nezlomljive delavnosti, no in tak je tudi moral biti, ako je hotel uspešno načelovati velikemu političnemu časniku. Ze uradne ure v uredništvu so bile napore, da je kaj. Sleherni dan so ga obsipavali s sto in sto vprašanji, poročili in kdo ve s čim še vse, skratka s samimi takšnimi stvarmi, ki je moral o njih prav osebno odločati. A tudi lastno časnikarsko delo mu je vzelo več ur na dan. Poleg vsega dela je moral pa še občevati v vseh mogočih družbah, zakaj javni poklic mu ni dopuščal, da bi se ognil marsikateri neprijetnosti in dolgočasni zabavi. Povsod je pač moral biti navzočen, in povsod je moral zastaviti svojo vplivno besedo. Za tak poklic je treba železnih živcev in nezlomljive volje. In doktor Eckard je bil mož na pravem mestu! Šest tednov dopusta na leto mu je vrnilo vso porabljeno energijo.

Le poslednjo pomlad, po izredno hudih političnih bojih v zimskih mesecih, so mu živci popustili. Pošteno besen je bil sam nase, ker ga je strlo, toda pomagalo ni nič. Moral je na morje — in solčna pomlad na jugu ga je pozdravila. Ko se je vrnil, je spet z železno roko zagrabil krmilo in vodil svoj list po preizkušnih načelih.

V poslednjih tednih se je razmerje med njim in njegovim nečakom kar vidno ohladilo. Ervin se ga je ogibal kolikor se je le dalo, kadar se je pa moral v stiski zateči k stricu, je storil to vselej tako, da po možnosti ni bil sam z njim, in vselej v takšni naglici, da ni bilo časa za prav osebne pomenke. Nekaj ga je grizlo in žgalo — in pogovora o tem »nečem« se je bal kakor hudič križa.

Danes je pa naneseo drugače.

Mladi mož je obiskal svojega strica doma v njegovem stanovanju. Bila je nedelja — in v uredništvu bi ga ne bil našel — in vendar je bila zadeva uredniška; zakaj šlo je za važno politično stvar... »Rad bi slišal tvoje mnenje,« je začel Ervin. »Ne morem se znajti, tako sem še zmerom presenečen. Saj, pri moji veri, nisem nikoli nameraval slediti stopinjam svojega očeta. Drugačne misli so mi zmerom rojile po glavi, drugačen cilj sem si bil postavil, toda ponudba somišljenikov mojega pokojnega očeta je res nad vse resna. Hočejo mi vsiliti njegov mandat pri bodočih volitvah. Tebi stvar menda tako ni neznana?«

»Da, slišal sem že nekaj zvoniti,« je odvrnil Eckard. »Gre zdej samo za to, kaj praviš ti k temu?«

»Glavno vprašanje je pač to, ali sploh kaže, da utegnem uspeti. Ako rečem: da, bi mi bilo na moč neprijetno če pogorim.«

»Korajža velja! Kdor ne tvega, ne zmaga! Pridušiti bi se seveda ne mogel, da postaneš poslanec, to pa vem, da je ime tvojega pokojnega očeta znano v vsem volivnem okrožju. Ljudje so bili dolga leta vajeni, da jih je zastopal mož z imenom Brankov. Nu, in ker si sin svojega očeta, ti bo njegov sloves bržčas utrl pot do uspeha. To je vse, kar ti lahko rečem, ne da bi tvegal, da se zagovorim.«

Stric je govoril malce posmehljivo, toda Ervin mu bodic ni zameril, saj ga je le predobro poznal.

In še nekaj je važno,« je nadaljeval stric, »s poroko si postal veleposestnik. Tvoj pokojni oče je bil samo v Rodensteinu gospodar, ti si pa mogočnik še drugod, saj si priženil velika posestva Dankmarjevih...«

»...ki so za enkrat še pod žezlom moje pratete,« mu je skočil z neprikrito zagrenjenostjo Ervin v besedo.

»To so zgolj zasebne stvari, ki za volivce niso zanimive, ki zanje niti ne vedo. Zanje si edinole ti lastnik vseh posestev; za dve leti boš pa tudi res gospodar vsega imetja. To, prav to, da si premožen in mogočen, to je za volivce najuspešnejša vaba...«

»Prav, toda vprašanje je, ali me bosta ti in tvoj 'Prapor' neomajno podpirala, ako bom kandidiral?«

»Brez dvoma,« je odločno pritrdil doktor. »Nenadna smrt mojega svaka in nadomestne volitve so postale usodne za nas. Važno postojanko smo izgubili v korist socialnih demokratov. Storitvi moramo vse, da se napaka pri novih volitvah popravi v naš prid. Sicer še res nimaš običajne parlamentarne starosti — s tridesetim letom po navadi človek ne pride v državni zbor — toda razmere kažejo, da si zaradi očetovega slovesa in po svojem imovinskem položaju res edini, ki ga smemo z nado na uspeh postaviti za kandidata.«

»Dokler se ne bo našel boljši...« je vidno razdražen siknil Brankov. »Takšno je pač mnenje stranke, tvoje pa menda še prav posebno!«

»Pokaži in dokaži nam, da si prav ti tisti 'boljši', pa bom gotovo prvi, ki ti bom uspehe priznal. Posploševanje boš pač moral tačas na

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti oblike, klobuke itd. Škrobi in svetilnika srajce, ovratnike, zapustnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH LJUBLJANA

vse, kar ti lahko rečem, ne da bi tvegal, da se zagovorim.«

Stric je govoril malce posmehljivo, toda Ervin mu bodic ni zameril, saj ga je le predobro poznal.

In še nekaj je važno,« je nadaljeval stric, »s poroko si postal veleposestnik. Tvoj pokojni oče je bil samo v Rodensteinu gospodar, ti si pa mogočnik še drugod, saj si priženil velika posestva Dankmarjevih...«

»...ki so za enkrat še pod žezlom moje pratete,« mu je skočil z neprikrito zagrenjenostjo Ervin v besedo.

»To so zgolj zasebne stvari, ki za volivce niso zanimive, ki zanje niti ne vedo. Zanje si edinole ti lastnik vseh posestev; za dve leti boš pa tudi res gospodar vsega imetja. To, prav to, da si premožen in mogočen, to je za volivce najuspešnejša vaba...«

»Prav, toda vprašanje je, ali me bosta ti in tvoj 'Prapor' neomajno podpirala, ako bom kandidiral?«

»Brez dvoma,« je odločno pritrdil doktor. »Nenadna smrt mojega svaka in nadomestne volitve so postale usodne za nas. Važno postojanko smo izgubili v korist socialnih demokratov. Storitvi moramo vse, da se napaka pri novih volitvah popravi v naš prid. Sicer še res nimaš običajne parlamentarne starosti — s tridesetim letom po navadi človek ne pride v državni zbor — toda razmere kažejo, da si zaradi očetovega slovesa in po svojem imovinskem položaju res edini, ki ga smemo z nado na uspeh postaviti za kandidata.«

»Dokler se ne bo našel boljši...« je vidno razdražen siknil Brankov. »Takšno je pač mnenje stranke, tvoje pa menda še prav posebno!«

»Pokaži in dokaži nam, da si prav ti tisti 'boljši', pa bom gotovo prvi, ki ti bom uspehe priznal. Posploševanje boš pač moral tačas na

Albus terpentinsvo mila vacuje Vaše pecilo!

klin obesiti, zakaj poezija in politika si nista nič kaj na roko.«

Doktor Eckard je govoril z ne navadno hladno zapetostjo, zadržanostjo, in nečaku Ervinu to kajpak ni bilo ušlo. Pri poslednji bodoči opazki je pa vzkipel:

»Ali se ti zdi poslanstvo pesnika za narod mar tolikanj nepomembno?«

»Narobe; posebno visoka odlika je za tistega, ki je izbranec svojega naroda, njegov prerok in zagovornik pred vesoljnim svetom. Toda dvema gospodarjema se ne da služiti. Presneto velika razlika je med tem, ali govoriš v državnem zboru, kjer preži prijatelj in sovražnik s kritičnim ušesom na sleherno tvojo besedo, in med tem, ali opajaš ozek krog sanjavo navdahnjenih privržencev v kakršnem si bodi salonu s svojimi pesniškimi razodetji...«

Ta neprikriti ukor je bil Ervinu huda zausnica. Vgriznil se je v ustnice, potlej je pa besno bevsknil:

»Stric, zdi se mi potrebno, da se enkrat za vselej o tem vprašanju porazgovoriva.«

»Meni se zdi pametneje, da o tem molčiva, kakor sva molčala doslej!«

»Ne, krivico mi delaš! Vem, da si prepričan, da sem gospo Arnikovo jaz preprosil, naj pride v Berlin. Pa se bridko motiš! Se sanjalo se mi ni nič o takem njenem načrtu. Verjemi mi, da sem bil sam na moč presenečen, ko sem izvedel, kaj namerava.«

Leden molk je bil stričev odgovor.

»Ne verjameš mi? In če ti dam častno besedo, ali boš mar potlej še zmerom dvomil?«

»Ne bom, toda uspeha to prav nič ne spremeni. Kakor si bil že v Niel, tako si tudi zdej v Berlinu popolnoma v ukletju te lepe Kirke, pozabljaš pa pri tej stvari samo neko malenkost... To namreč, da si bil takrat še prost in da si bil trdno odločen, da zavržeš davni načrt svoje družine. Zdej, prijatelj, si pa vezan, si oženjen in v tem je vendar — rekel bi — vsaj nekoliko razlike...«

»Dobro se zavedam, kaj sem svoji ženi dolžan,« je odsekano in uporno odgovoril Ervin. »Njenih pravic je ne kratim in jih tudi ne blatim, zakaj razmerje med menoj in gospo Arnikovo je še današnji dan zmerom takšno, kakršno je bilo prvi dan, ko je prišla v Berlin.«

»Rad verjamem, toda vse to bo le tako dolgo ostalo platonsko, dokler se bo lepi gospe tako ljubilo. Pst, nikar se ne razpoci! Rečem ti tudi, da se ji celo bo ljubilo, to pa zgolj iz tehtnih vzrokov. Veš, dolgčas ji je namreč brez poeta, ki bi jo opeval, ki bi jo v vznesenih besedah oboževal. Prijatelj, ne verjamem pa, da se bo tvoja Hana še dolgo, kaj še celo za zmerom zadovoljila s svojimi 'pravkami', ki jih ji res še velikodušno priznavaš, da ji bo zgolj tvoje doneče ime in takšno pasje življenje v tvoji hiši še dolgo všeč. V svoji skromnosti in nelikuznosti je doslej resda še komaj opazila, kako jo lastni mož prezira in omalovažuje, toda zdi se mi, da se ji oči z vsakim novim dnevom bolj in bolj odpirajo. Bodi na preži, zakaj videti je, da svoje ženice še ne poznaš.«

»Zato jo pa menda ti bolje poznaš...« je podsmehljivo menil Ervin. »Saj si se ji kar vsilil za sve-tovalca in vodnika, odkar je v Berlinu. Na moč si ljubezniv. Stvar mi pa le ne gre v glavo, ker vem, da si sicer od sije izbircen...«

»Da, res sem, a priznati ti moram, da se tolikokrat dolgočasim pri tako imenovanih salonskih pogovorih z vašimi tako imenovani-

mi duhovitimi damami. Viš, s Hano se človek lahko od srca pogovori. Hm, to se ti seveda čudno vidi? Vem, da se ti z njo doslej niti skušal nisi pogovoriti, rečem ti pa, da celo dvomim, da bi se s teboj hotela pogovarjati, tako sproščeno in od srca namreč. Zdej jo žulijo še spone njene enostranske vzgoje, ki ji je vcepila kot vrhovno zapoved pokornost. Babica, ki je sicer tako modra, je zagrešila pri njej veliko napako. Čudim se, da ni v otroku zasulila svoje lastne krvi, sicer bi jo bila vzgojila po svojem vzoru. Ko se bo pa dekle otreslo vsiljenih vzgojnih okovov, bo zrasla nemara še više kakor babica.«

Ervin je poslušal stričeve besede z nejevernim nasmeškom, ob poslednjih besedah se je pa zdrznil.

»Svojo lastno kri...? Mendar vendar ne boš trdil, da je Hana svoji babici podobna?«

»Boš videl, še na las ji bo podobna! Navzven sicer ne, ampak navznoter. Ze zdaj me marsikakšen njen gib, izraz njenega obraza, včasih njen glas, marsikaj me že spominja na babico. In kako hudo se je s stanko bosti, menda sam še predobro veš.«

»Vem, pa se kljub temu prav imenitno razumeva,« je hladno menil mladi mož. »Sicer sem resda že premnogokrat prišel v nemilost pri njej, toda nikoli še nisem bil tolikanj nepreviden, da bi se bil na smrt sprl z njo.«

»Zvit si ko kozji rog; kratko in malo ji uideš, še preden utegnem, da bi te naučila kozjih molitvic. Tako je prav gotovo zelo udobno, toda tudi to ji bo začelo nekoč presediti. Preenergična je ta tvoja stara teta. Nekoč ji boš moral dati odgovor — in ne dá se vnaprej reči, s kom bo tvoja Hana potegnila.«

»Hana je vendar moja žena in nima izbire. Z menoj, ne zoper mene, mora biti!«

»Mora biti! Prijatelj, nikar tako gospodovalno!« se je ponorečeval Eckard. »Vzemiva, da ne bo s teboj... Kaj boš potlej storil? Nikar več ne misli, da si se poročil zgolj s podeželskim dekletom. Rajši se zavedaj, da imaš vnukinjo gospe Dankmarjeve za ženo. In če se le-ta v njej predrami, potlej se posteno pazi!«

Ervin se je nejevoljno namrdnil. Ni mogel in ni mogel razumeti strica, ki je umel sicer tako na las pogoditi ljudi, da ravno njegovo tolikanj preprosto ženo popolnoma napačno sodi.

»Nisem strahopetec!« je odgovoril po kratkem razmišljanju. »Sicer pa, stric, imel si prav, ko si dejal, da o nekaterih zadevah rajši molčiva. Po nepotrebnem se prerakava, na koncu pa ostaneva tako vsak pri svojem. Danes so prav za prav volitve na najinim dnevnem redu, in kar se teh tiče, se razumeva. Zdej vem, da se lahko nate in na tvoj 'Prapor' za-nesem. To mi je dovolj, da se bom znal odločiti. Kakor hitro bom sam s seboj na jasnem, te spet obiščem.«

Poslovil se je in odšel. Doktor je pa že kar vedel, kakšna bo njegova odločitev. Poslanski mandat je pač le prevelika vaba, da bi jo takšenle mlad možakar pustil v nemar. Da bo energično in smotrno zastopal interese volivcev in stranke, sicer od pesnika ni bilo pričakovati, toda končno tudi njegov pokojni oče ni bil kdo ve kakšna zvezda, pa je vendar leta in leta sedel na svojem poslanskem stolčku. Ime Brankov ima pravi zvok — in to je edino, kar utegne Ervinu pomagati do politične kariere. Nu, naj le poskuša fant, dokler ne najdemo boljšega...

Eckard je bil spremlil nečaka do vrat, toda komaj jih je za njim zaklenil, je zaslišal popolnoma tuj mu in nenavaden glas.

Obstal je in prisluhnil. Ni dvoma, nekdo je pel. Verni Gundermann s svojimi petimi križi in pol menda ne prepeva s trezno glavo, vzorna gospodinja pa tudi nima takšne navade, da bi si urila glas. In vendar — glasov — prihajali prav iz njene sobe! Doktor je zmajal z glavo in se je odločil, da pojde pogledat. Odprl je dur. Pogled na prizor v gospodinjinji sobi mu je do malega povzročil živčni napad. Gospa Wittichova se je sprehajala z belim punkeljčkom v naročju po sobi. Pozibavala ga je in pela ko razbit lonec prastaro uspavanko: »Spančakaj detece, spančakaj sladko!«

V dno duše ogorčen je gospodar nenadajano zarohnel:

»Kaj pomeni to; ali se vam je pamet skisala?«

HERSAN ČAJ

DELUJE
dobro pri obolenju želodca, letar in ledvic. Pomaga pri poopnjenju žil in hemoroidih

OLAJSAVA
bolečine in trpljenje pri revmatizmu in sklepnem protinu

OBLAŽUJE
bolečine pri mesečni čistili

ODSTRANJUJE
nepotrebno mast in pripomore do vitkost.

DOBITE GA V VSEH LEKARNAH

HERSAN

Dr. R. Wittich

Meditejčeva ljubica

Nadaljevanje s 4. strani

bolezni. Prosim, prosite ga v mojem imenu za odpustanje, če sem ga kdaj razžalila!

Tako je umrla Bianca Cappellova... Vzeli so ji nakit in dragocene obleke, kajti niso pustili, da bi vzela kaj medicijskega s seboj v svoj grob.

Benečanki Bianchi Cappellovi so pa pustili samo eno okrasje: majhno školjko, obarvano kakor panterjeva koža, ki jo je Bianca nekoč nosila v ušesu kot uhan in ki jo je pozneje zmerom nosila pri sebi kot svoj najljubši amulet. V njeno krsto so položili samo še majhno mehansko punčko, ki so jo našli pod njenim mrtvaškim zglavjem.

Don Ferdinando de' Medici je zajahal svojega konja in oddiral v divjem diru po deželni cesti v Firence. Presenečenim stražam ob mestnih vratih je zaklical medicijsko geslo, ki mu ga je na smrtni postelji zaupal don Francesco. Nadvojvoda se je bil pred svojo smrtjo spet spravil s svojim bratom in je mirno umrl.

Kmalu nato se je dal Ferdinando okronati; očitno se mu je zelo mudilo...

Po Italiji so se razširile govorice, ki niso hotele ponehati, da se je don Ferdinand svojega brata in svoje svakinje odkrižal z zastrupljenim kolačem. Novi nadvojvoda pa ni molčal, ampak je velel trupli izkopati in preiskati.

Zdravniki so izvršili svojo dolžnost, a niso našli nikakšnega strupa. Niso se upali, najti ga.

In vendar bi bili morali najti trup, kajti kemik Francesco na nadvojvodovem prestolu je v očetovi zapuščini našel tisti skrivnostni recept, ki je postal zanj in za njegovo ženo Bianco usoden.

Bilo je kaj navadno zdravilo, a pomagalo je le pri protinu, ki je tako silno mučil starega nadvojvoda Cosima.

Bilo je olje — huditevo olje. Njegov sin Francesco je skrivnostno zviti pergament našel v majhnem pre-

skrbno pregledala zapisnik pred seboj, potem je pa pomignila staremu gospodu, Temnolasa mladenka je nepotrpežljivo skočila kvišku:

»Jaz čakam že tri četrt ure.« Sprejemna dama jo je očitačoče pogledala:

»Gospod se je že pred dvema tednoma telefonsko najvil.« Doktor Gluck, suh, vrutih lic, s kratko pristrženimi sivimi lasmi, je vstopivšega klienta vprašujoče pogledal.

»Te stene,« je dejal, kimaje z glavo, »slišijo vse in ne morejo ničesar ponoviti. Mislite si torej, da sem jaz takšna stena. Tu naju sliši samo Bog.« Doktor Gluck je gledal, kako hitro so nato privrele besede čez debele ustnice njegovega klienta. Misli je na to, koliko besed se na svetu izgubi. Pravcat slap sočutja s samim seboj in tožba se je izlil iz obiskovalca.

Na doktorjevem obrazu ni trznila niti mišica. Tu in tam je pogledal v zrcalo nad govornikovo glavo, ki je v njem udobno lahko videl, koliko je ura. Pod uro je bila signalna luč, ki je zagorela, kadar je določeni čas potekel. Pol ure — dva dolarja — a kako hitro mine takšne pol ure! Mož je očitno imel mnogo na sru, ker si je bil rezerviral celo uro za tri dolarje! Ko bo čas potekel, se bo prikazala miss Sladova in mu ljubeznivo sporočila, da je ura minila; moral se bo domeniti za drugič. Doktor Gluck ga je pogledal.

Mož je umolknil in se s čudno prodrljivostjo zadržal vanj. »Lahko mi poveste vse, kar hočete, in zamolčite vse, kar ne hočete,« je zamrmral doktor Gluck. »Saj nisem sodnik. Samo Najvišji nad nami lahko odloča, kje je pravica in kje je krivica. Samo poslušalec sem in nič drugega.«

Govornika je to opogumilo in spet se mu je iz srca izlila nova ploha besed. Obiskovalec je z očmi iskal pomoči pri doktorju Glucku. Tedaj se je zasvetila luč in vstopila je miss Sladova.

»Se drugi ljudje čakajo,« je ostro rekla miss Sladova. »Če želite, lahko pridete spet drugi četrtki ob štirih.«

Ko je doktor Gluck spet ponovil

BONBONI Z LIKERJEM
FLIPS
Unicore
Z A C R E B

daljo iz ebenovine; trdno je upal, da to zdravilo pomaga, omili bolečine in podaljša življenje... Zdravilo iz koncentrirane žveplene kisline!

Z njo si je nadvojvoda sebi in Bianchi pripravil alkimistične obede za omiljenje bolečin... Ko ju je hkrati zagledala smrt, Francesco še ni imel 47 let. Bianca je pa dopolnila komaj svoje 39 leto.

Nadvojvoda Ferdinand je velel svojega brata, ki ga je svet imenoval samo še »Francesca Čednostnega« pokopati v družinsko medicijsko grobnico.

Bog zna, kje počivajo Bianchine kosti, nihče ne ve, kje so jih položili k večnemu počitku. Njen grb — vrvičast klobuk — so pa izbrisali in odstranili iz vseh javnih kamentih in lesenih znamenj v mestu ob Arnu.

Florentinsko ljudstvo je spet pričelo zaničevati Bianco. V svojem sovrastvu je krstilo znamenite medicijske laboratorije za »Bianchino pekleno delavnico« in za strupeno »čarovniško jemo«.

Nekomu pa novi nadvojvoda vseeno ni mogel do živega. »Podtaknjeneec don Antonijo je rasel in uspeval v veselje vsem, ki so ga poznali, in postal je pozneje vojak in junak, kakor da bi bil pravi Medicejec.

K O N E C

Sočutno srce

Napisal L. Zara

Na vratih je visela steklena plošča: »Sočutno srce«. Spodaj v kotu je bilo pa napisano: »Doktor Eider Gluck, poslušalec.«

V čakalnici je vladala prijetna mračna svetloba. Na sinjih usnjatih naslanjajih so sedela mlada dekleta, stare gospe in neki starejši moški. Za mizo je kraljevala sivolasa sprejemna dama. Ko je zagorela rdeča luč, je najprej

svoje uvodne besede, si je začela olajševati srce temnolasa mladenka, ki ji je obraz zastirala tenčica. Ko je vstala, ji je doktor Gluck z vzdihom ponudil roko.

»Ubogo dete!« je dejal, »našli boste pravo pot, zaupajte v življenje in vase.«

Ko je doktor Gluck opustil šestega klienta, si je natočil kozarec vode. Ljudje hočejo govoriti, govoriti — a nihče jih neče poslušati. Uboge duše, koliko skrbi imajo na tem svetu! In dobro jim de, če se izpovedo. Skoraj nihče ga ni vprašal za svet. In vedel je tudi, da svetovatni ne sme, da ne sme vplivati na usodo drugih ljudi. Bil je vesel, da je imel le še eno obiskovalko.

»Te stene,« je dejal in se obrnil k zardeli mladenki, »slišijo vse in ne morejo ničesar ponoviti. Mislite si, da sem jaz takšna stena. Tu vas sliši samo Bog.«

Vljudno jo je poprosil, naj sede.

Pomladne novosti vseh oblačil, športne, kamgarn, obleke, perilo itd. najceneje
Presker
Ljubljana, Sv. Petra c. 14

FR. P. ZAJEC
IZPRASAN OPTIK IN URAR
LJUBLJANA - STARI TRG 9
Velika izbira vrstovrstnih naočnikov, povečevalnih stekel, daljnogledov, lupin, barometrov, barometerov, hygrometrov itd. — Raznovrstne ure, zlatina in srebrnina. — Cenik brezplačno!

»Morala sem priti k vam, gospod doktor,« je izdabila mladenka. »Nikogar nimam, da bi z njim govorila. Ne morem razumeti, zakaj Jerryjeva mati zahteva... tako krasno stanovanje ima zase in za služabništvo...«

Doktor Gluck je sedel in z roko tjavdan risal geometrične like na list, ki ga je imel pred seboj. Pobesil je glavo. Ko je poteklo pol ure in je zagorela rdeča luč, je videl, da so njene oči polne solz.

»Neskončno mi je žal, ljubo dete,« je nežno dejal. »Če bi sedeli tu na mojem mestu in spoznavali vse skrbi in vso nesrečo drugih, potem bi vedeli, koliko moči vsakdo potrebuje in kako zelo se moramo truditi, da vselej prav storimo.«

Ko je odšla, je spet sedel in pomislil na vse obiskovalce tistega dne. Za jutri se jih je oglasilo dvanajst. In prihodnjih štirinajst dni je že vnaprej zasedenih. »Sočutno srce« je bila velika atrakcija.

Vrata so se odprla in na pragu se je prikazala velika in lepa gospa. »Elder,« je vzkljknila, »če hočeva k Normanovim na večerjo, se morava zelo podvizati!«

Doktor Gluck se ni ganil. Gospa je stopila bliže in je s členki prstov ostro potrkala na mizni vogal.

»Elder!« Doktor Gluck jo je začudeno pogledal.

»O!« je dejal. Hitro je segel v predal in si pritrtil za uho drobno črno slušalko za naglušne; njena vrvca se je zgubljala v žepu njegovega suknjica.

»Oprostite, dragica!« je zamrmral in se oprášal, »ali mi nisi nekaj rekla?«

RBI

Anekdote

Slava
Puccini je nekoč dejal svojemu prijatelju: »Skoraj dvajset let sem potreboval za spoznanje, da nisem čisto nič nadarjen za glasbo.«

»In ali si tedaj opustil komponiranje?«

»Kaj še, tedaj sem bil že slaven.«

Dvorni zdravnik
Ves Oxford se smeje duhoviti norčiji nekega tamošnjega dijaka. Neki posebno strog vseučiliški profesor je napisal na tablo v univerzitetni veži: »Sporočam, da so me imenovali za osebnega zdravnika njegovega veličanstva.«

Neki šaljevec je pa napisal pod to sporočilo pričetek angleške himne: »God save the king!« (Bog obvaruj kralja!)

Zlobni Michelangelo in prebrisani papež

Michelangelo je na svoji znameniti sliki »poslednja sodba« v Sikstinski kapeli tako natanko narisal med pogubljenega nekega kardinala, ki se z njim ni dobro razumel, da ga je vsakdo na prvi pogled spoznal.

Kardinal se je ogorčeno pritožil pri svetem očetu, papežu Klementu VII. Papež je pa njegovo tožbo zavrnil in pripisal na rob: »Lahko sicer dušo rešim iz vic, nikakor pa ne iz pekla...«

VIM ČISTI VSE
...tudi kopalne kadi
Vso nesnago in vse madeže od rje boste z lahkoto odstranili, ne da bi se bilo treba bati, da ostanejo sledovi na emajlu.

Listnica uredništva

M. L. Fata morgana. Sporočite svoj natančni naslov.

M. A. iz K. Ne moremo objaviti. Časi so preneseni za aprilске šale!

Vse čitatelje, ki nam pošiljajo svoje prispevke za rubriko »Zrcalo naših dni«, prosimo, da pišejo svoje sestavke vedno čitljivo in s črnilom, da jih pišejo samo na eni strani papirja in da jih podpisajo s polnim imenom in natančnim naslovom. Brezumni prispevki gredo brezpogojno v koš.

Janez z Vrha in Spelca. Zal ne moremo objaviti. Poskušajte še kaj napisati, mogoče bo bolj uspelo.

Radio Ljubljana od 31. III. do 6. IV. 1938.

CETRETEK, DNE 31. MARCA

12.00: Plošče ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Plošče ■ 14.00: Napovedi ■ 18.00: Koncert Radijskega orkestra ■ 18.40: Slovensčina za Slovence ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: 10 minut zabave ■ 20.00: Koncert: Pevsko društvo »Lirac« iz Kamnika — Radijski orkester — Plošče ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.15: Radijski orkester ■ Konec ob 23. uri.

PETEK, DNE 1. APRILA

11.00: Šolska ura ■ 12.00: Plošče ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Radijski orkester ■ 14.00: Napovedi ■ 18.00: Ženska ura ■ 18.20: Vesele in razigrane ■ 18.40: Francoščina ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: 10 minut za planince ■ 20.00: Tu imaš aprilsko laži ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.30: Angleške plošče ■ Konec ob 23. uri.

SOBOTA, DNE 2. APRILA

12.00: Plošče ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Plošče ■ 14.00: Napovedi ■ 17.00: Radijski orkester ■ 17.40: Strokovno šolstvo ■ 18.00: Citraški trio »Vesnac« ■ 18.40: Dvostranske pogodbe ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■

19.50: Pregled sporeda ■ 20.00: O zunanji politiki ■ 20.30: Konec tedna bodi tak, da bo zadovoljen vsak! ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.15: Radijski orkester ■ Konec ob 23. uri.

NEDELJA, DNE 3. APRILA

8.00: Vesele nedeljski pozdrav ■ 9.00: Napovedi, poročila ■ 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve ■ 9.45: Postni govor ■ 10.00: Plošče ■ 11.00: Otroška ura ■ 11.30: Koncert Radijskega orkestra ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Hajdrihove pesni ■ 16.00: Prenos iz Dravograda ■ 17.00: Kmetijska ura ■ 17.30: Nadaljevanje prenosa iz Dravograda ■ 18.00: Slovenske narodne ob spremljevanju Kmečkoga tria, poje P. Zupanova ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Slovenska ura ■ 20.30: Radijski orkester ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.15: Znani plesni orkestri ■ Konec ob 23. uri.

PONEDELJEK, DNE 4. APRILA

12.00: Plošče ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Koncert Radijskega orkestra ■ 14.00: Napovedi ■ 18.00: Zdravniška ura ■ 18.20: Operni napavi ■ 18.40: Kulturna kronika ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Zanimivosti ■ 20.00: Prenos iz Maribora ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.15: Radijski orkester ■ Konec ob 23. uri.

TOREK, DNE 5. APRILA

11.00: Šolska ura ■ 12.00: Plošče ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Radijski orkester ■ 14.00: Napovedi ■ 18.00: Radijski orkester ■ 18.40: Kapitalizem in judovska mišelnost ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Zabavni zvočni tednik ■ 20.00: Plošče ■ 20.15: Dvoboj ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.15: Zvoki v oddih ■ Konec ob 23. uri.

SREDA, DNE 6. APRILA

12.00: Pevski zbori ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Plošče ■ 14.00: Napovedi ■ 18.00: April v naravi ■ 18.20: Pomladni zvoki ■ 18.40: Dolenjska srednjeveška mesta ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Uvod v prenos ■ 20.00: Prenos iz opernega gledališča v Ljubljani v I. odmoru: Glasbeno predavanje; II. odmoru: Napovedi, poročila ■ Konec ob 23. uri.

MENZA KOLODVORSKA ulica 8
nudi cenjenim gostom — vsakomur — VES DAN od 6. ure zjutraj do 21. ure zvečer okusno obilno in ceneno hrano

Mleko, kavo, ka-abo, čaj, din 1.—, 2.—, 2'50, 3.—; gulaž, vampe, obaro, jetra itd. din 3.—.

Palačinke z marelčno marmelado din 1.—.

KOSILO od 1/2. do 15. ure se kuha 2 krat: zakuhana goveja ali umetna juha, 2 prikuhi, goveje meso din 5.—, isto s pečenko ali močnato din 7'50, isto s pečenko in močnato din 9'50, brezmesna hrana din 2.— do 5.—.

VEČERJA od 1/2. do 21. ure: Goveji ali telečji zrezki v omaki, dunajski ali pariški zrezki din 3'50, pečen rajžlec, dušeno meso z makaroni ali špageti, goveji ali telečji jezik v pikantni omaki, jajčne klobase, segedinski gulaž, ogrsko zelje, pljučna pečenka v omaki, piška v papriki itd. din 3'50. Zganci koruzni, ajdovi ali beli, dušen riž, različni cmoki, kompoti in razne solate din 1'50, mlečna jedila din 2'50, močnata jedila din 1.— do 2.—.

TOČILJO SE BREZALKOHOLNE PIJACE, ABONENTI SE SPREJEMAJO